Metodický pokyn

k provádění zákona č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky, vypracovaný na základě semináře úředníků krajských úřadů, magistrátů měst Brno, Ostravy, Plzně a hlavního města Prahy, zaměřeného na aktuální otázky na úseku státního občanství, který se konal ve dnech 26. a 27. září 2017 ve vzdělávacím středisku Institutu pro veřejnou správu v Benešově

Přítomni:

- zástupci krajských úřadů, Magistrátu hlavního města Prahy, Brna, Ostrav, Plzně a Úřadu městské části Praha 1 - dle prezenčních listin
- za Ministerstvo vnitra JUDr. Václav Henych, Mgr. Petr Šťastný, Mgr. Kateřina Uhrová, Mgr. Ivana Beránková, JUDr. Jana Hálová

Obsah:

A. Úsek státního občanství	str. 2
I. Odpovědi na dotazy	str. 2
II. Okruhy problémů se zaměřením na spolupráci krajských úřadů a ministerstva vnitra	str. 43
B. Úsek matrik	str. 55
Přílohy	str. 56

A. ÚSEK STÁTNÍHO OBČANSTVÍ

I. ODPOVĚDI NA DOTAZY

1. K §7 zákona č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky (dále jen „zákon o státním občanství")

a) Dotaz Magistrátu hlavního města Prahy (dále jen „MHMP"): Lze akceptovat zápis otce do rodného listu dítěte narozeného mimo manželství v Thajsku pouze na základě prohlášení matky?

b) Odpověď Ministerstva vnitra (dále jen „MV"): Pokud je prohlášení učiněné neprovdanou matkou v cizině právním titulem k určení otcovství podle cizího právního řádu a otec je na základě prohlášení matky zapsán do rodného listu, který je veřejnou listinou, je nezbytné ve správním řízení předpokládat jeho autenticitu i pravdivost, pokud o autenticitě a pravdivosti takové veřejné listiny neexistuje důvodná pochybnost a není prokázán opak.

c) Dotaz MHMP v plném znění: Ministerstvo vnitra v dopise ze dne 3. 2. 2017, č. j. MV- 72013-176/VS-2016, respektive v příloze k tomuto dopisu, uvádí, že v Thajsku dochází k zápisu otce do rodného listu dítěte narozeného mimo manželství „na základě prohlášení obou rodičů a prokázání jejich totožnosti, pokud rodiče nejsou manželé; skutečnost, že je muž zapsán v RL dítěte jako otec, mu nezakládá vůči dítěti otcovská práva, např. s ním cestovat, právo jej vídat, žádat o svěření do péče atd., otcovská práva lze získat pouze rozhodnutím soudu".

Odbor živnostenský a občanskosprávní Magistrátu hl. m. Prahy se však již setkal s případy, kdy byl v Thajsku zapsán otec do rodného listu dítěte pouze na základě prohlášení učiněného matkou v porodnici. Informace uvedená ve shora uvedené příloze dopisu tedy není pravdivá. V případě potřeby můžeme Ministerstvu vnitra dodat podklady, které tuto skutečnost prokazují.

d) Odůvodnění odpovědi MV: Informace uvedené v příloze k dopisu ze dne 3. 2. 2017, č. j. MV- 72013-176/VS-2016, byly získány na základě iniciativy MV (zčásti i z popudu krajských úřadů - viz zápis ze státoobčanské porady konané v únoru 2016 str. 5, 9, a 31) diplomatickou cestou od zastupitelských úřadů České republiky. Získané informace MV poskytlo krajským úřadům a prostřednictvím MHMP také úřadům městských částí v Praze za účelem jejich dalšího využití, zejména jako určité vodítko při řešení případů s cizím prvkem, které se mohou při vyřizování státoobčanské agendy v praxi vyskytnout. V této souvislosti je proto nezbytné zdůraznit, že se nejedná o taxativní výčet všech způsobů určování otcovství v jednotlivých cizích státech.

Podle § 567 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OZ"), je veřejná listina listinou vydanou orgánem veřejné moci v mezích jeho pravomoci nebo listinou, kterou za veřejnou listinu prohlásí zákon; to neplatí, pokud trpí takovými vadami, že se na ni hledí, jako by veřejnou listinou nebyla. Podle § 12 odst. 1 zákona č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém, je listina vydaná soudem, notářem nebo úřadem v cizině, která platí v místě, kde byla vydána, za listinu veřejnou nebo veřejná listina vydaná diplomatickým zástupcem nebo konzulárním úředníkem působícím v České republice, má důkazní

moc veřejné listiny také v České republice, jestliže je opatřena předepsaným ověřením.

Rodný list je veřejnou listinou, je tedy nezbytné ve správním řízení předpokládat jeho autenticitu i pravdivost, pokud o nich nevzniknou důvodné pochybnosti a není prokázán opak.

V případech, kdy se jedná o posouzení rodinněprávních poměrů s mezinárodním prvkem, je nejprve vždy nezbytné vycházet z dikce zákona č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 54 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém se určení a popření rodičovství řídí právním řádem státu, jehož příslušnost nabylo dítě narozením.

Pokud je prohlášení učiněné neprovdanou matkou v cizině právním titulem k určení otcovství podle cizího právního řádu, v tomto případě podle thajského práva, a otec je na základě prohlášení matky do rodného listu skutečně zapsán, je tedy nezbytné ve správním řízení předpokládat autenticitu i pravdivost takového rodného listu, pokud o něm nevzniknou důvodné pochybnosti a není prokázán opak.

Současně je také třeba přihlížet k projevu vůle otce dítěte, který spočívá v jeho jednání, tzn. pokud otec zapsaný do rodného listu pouze na základě prohlášení matky dítěte činí právní úkon, v jehož rámci akceptuje takový zápis na rodný list a nepopírá své otcovství.

2. K § 7 odst. 2 zákona o státním občanství

a) Dotaz MHMP: Návrh na opětovné zvážení, zda uznávání znaleckých posudků vyhotovených cizími státy neodporuje ustanovení § 7 odst. 2 zákona o státním občanství.

b) Odpověď MV: Pokud jde o doklad o genetické zkoušce prokazující otcovství vyhotovený cizozemským subjektem ve formě znaleckého posudku, bude taková zkouška akceptována, pokud o tomto dokladu nevzniknou důvodné pochybnosti a následně nebude prokázán opak.

c) Dotaz MHMP v plném znění: V zápisu z porady konané ve dnech 9. a 10. 2. 2016 je na straně 34 uvedeno, že: „V případě pochybností o dokladu o genetické zkoušce prokazující otcovství vyhotoveném cizozemským subjektem je nezbytné, aby se krajský úřad obrátil na Ministerstvo spravedlnosti s dotazem, zda je doklad možné považovat za posudek ve smyslu zákona o znalcích a tlumočnících. Stanovisko Ministerstva spravedlnosti k takovému dokladu zašle krajský úřad na vědomí Ministerstvu vnitra (stanovisko bude dáno na vědomí ostatním krajským úřadům)."

Ministerstvo spravedlnosti však na dotaz Úřadu městské části Praha 1 uvedlo následující: „k Vašemu dotazu ze dne 6. 2. 2017 ohledně pravosti testu DNA vyhotovenému ve Vietnamu sdělujeme, že podle ustanovení čl. 13 Platnost listin „Smlouvy mezi ČSSR a VSR o právní pomoci ve věcech občanských a trestních ze dne 12 .10.1982", publ.vyhl. č. 98/1984 Sb. se cit.:
„ (1) Listiny vydané nebo ověřené příslušnými orgány ve stanovené formě na území jedné smluvní strany mohou být použity bez dalšího ověření na území druhé smluvní

strany. Totéž platí také pro podpisy na jiných listinách ověřené podle právních předpisů na území jedné smluvní strany.
(3) Listiny, které jsou na území jedné smluvní strany považovány za veřejné, mají povahu veřejných listin i na území druhé smluvní strany."

Pokud jde o to, zda má zdejší úřad test DNA vypracovaný ve VSR akceptovat, doporučujeme v prvé řadě postup konzultovat s Vaším nadřízeným orgánem MV ČR. Ministerstvo spravedlnosti zprostředkuje pouze dožádání českých nebo vietnamských soudů v řízeních o uznání otcovství, v rámci kterých se provádí dožádání na provedení důkazu – provedení testu DNA. V takovém případě jsou testy zasílány prostřednictvím ministerstev spravedlnosti obou našich států příslušnému soudu, který dožádání podal. Domníváme se, že ve Vámi uvedených případech by bylo vhodné nejprve ujasnit, zda český otec otcovství již dříve uznal nebo mu bylo na základě shora uvedeného postupu soudem přiznáno a tato skutečnost byla zapsána ve zvláštní matrice.

Co se týče nabytí státního občanství přiznáním otcovství, tak ustanovení § 7 odst. 2 zákona o státním občanství výslovně stanoví, že rodiče musí prokázat otcovství matričnímu úřadu genetickou zkouškou formou znaleckého posudku podle zákona o znalcích a tlumočnících. Podle § 2 odst. 1 zákona o znalcích a tlumočnících znaleckou činnost mohou vykonávat pouze znalci (a ústavy) zapsaní do seznamu znalců a znaleckých ústavů. Vietnamský znalecký posudek má sice důkazní moc veřejné listiny (za předpokladu, že předkládané znalecké posudky jsou veřejnými listinami podle vietnamského práva), nicméně pokud zákon o státním občanství výslovně požaduje, aby bylo otcovství prokázáno znaleckým posudkem podle zákona o znalcích a tlumočnících, je třeba se, dle našeho názoru, držet tohoto znění doslovně. Doporučujeme Vám ale znovu, abyste uvedenou otázku konzultovali především s MV ČR, které je gestorem zákona o státním občanství."

Odbor živnostenský a občanskosprávní Magistrátu hl. m. Prahy na základě shora uvedeného Ministerstvu vnitra navrhuje opětovně zvážit, zda uznávaní znaleckých posudků vyhotovených cizími státy neodporuje ustanovení § 7 odst. 2 zákona o státním občanství.

d) Odůvodnění odpovědi MV: V současné době je nezbytné postupovat nadále tak, jak bylo uvedeno v zápisu ze státoobčanské porady, která se konala v únoru 2016, na straně 34. Cizozemský znalecký posudek má důkazní moc veřejné listiny (za předpokladu, že předkládané znalecké posudky jsou veřejnými listinami podle cizozemského práva). Doklad o genetické zkoušce prokazující otcovství vyhotovený cizozemským subjektem ve formě znaleckého posudku tak bude akceptován, pokud o tomto dokladu nevzniknou důvodné pochybnosti (viz též § 67 odst. 2 zákona o státním občanství). Totéž bylo uvedeno na pracovních poradách s krajskými úřady, Úřady městských částí 1-22 a Magistrátem hl. m. Prahy ve dnech 7.,12.,19.11. 2013. Doklad musí zároveň splňovat, co se týče jeho ověření a úředního překladu, náležitosti dle § 66 zákona o státním občanství České republiky.

V případě důvodných pochybností může krajský úřad doklad o testu DNA z ciziny odmítnout a vyžadovat posudek dle zákona č. 36/1967 o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů. Důvodná pochybnost však nemůže vzniknout pouze na základě skutečnosti, že byl doklad vystaven v cizině, zejména na území státu, který není členským státem Evropské unie.

3. K § 7 a § 53 zákona o státním občanství

a) Dotaz Krajského úřadu Libereckého kraje: Oznamuje zvláštní matrika (Úřad městské části Brno-střed) krajským úřadům nabytí státního občanství České republiky určením otcovství?

b) Odpověď MV: Zvláštní matrika oznámení o nabytí státního občanství České republiky podle § 7 v souladu s § 53 zákona o státním občanství nečiní.

c) Dotaz Krajského úřadu Libereckého kraje v plném znění: Dovolujeme si s kolegy upozornit na skutečnost, že po určení otcovství státním občanem ČR k dítěti narozenému v cizině, může matka dítěte po zápisu narození do zvláštní matriky disponovat dvěma rodnými listy dítěte, přičemž na cizozemském rodném listu otec uveden nebude a na českém rodném listu ano. Příklad: Dítě narozené na Slovensku z matky státní občanky Slovenska, k němuž bylo určeno otcovství souhlasným prohlášením rodičů – otcem, státním občanem České republiky dle ust. § 779 OZ.

Následně matriční úřad nabere žádost matky dítěte o provedení zápisu narození dítěte do zvláštní matriky se všemi potřebnými doklady, tj. včetně slovenského rodného listu (ve formě vidimované kopie), na kterém otec není uveden. Následně zvláštní matrika provede zápis narození do matriční knihy, vydá český rodný list, kde otec dítěte bude uveden, a provede zápis dítěte do AISEO. Na zvláštní matrice bylo ověřeno, že k zápisu narození dítěte je dostačující cizozemský rodný list (bez otce) a paré zápisu o určení otcovství. Matce dítěte tedy bude zaslán nový český rodný list a v případě, kdy k žádosti o zápis do zvláštní matriky připojí ověřenou kopii slovenského rodného listu, jí zůstane jeho originál (bez otce). Matka má 2 rodné listy - slovenský „bez otce" a český „s otcem".

Naše otázka: oznamuje zvláštní matrika krajským úřadům nabytí státního občanství České republiky určením otcovství? Děkujeme.

Prakticky jsme řešili takto: (Matriční úřad Mimoň, Mgr. Vendulka Böhmová, matrikářka, pro informaci paní matrikářka Eva Holubová, MÚ Kladno)

Paní matrikářko, k Vašemu dotazu a případu, který jste nám zaslala, kdy sepsání souhlasného prohlášení o určení otcovství (k již narozenému dítěti) podle § 779 OZ nebude sepsáno, tedy prohlášeno, oběma rodiči současně, doporučujeme tento postup:

Váš matriční úřad Mimoň sepíše prohlášení s matkou. Podle § 779 OZ musíte matku ztotožnit, neboť prohlášení se činí osobně. Matka je již zletilá, dle občanského průkazu a rodného listu. Jako doklad totožnosti má matka platný slovenský občanský průkaz nebo doklad o pobytu v České republice vydaný cizineckou policií. Matka je zde hlášena a vedena v ROB a Cizineckém informačním systému (dále jen „CIS"). Podle § 84b zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, ověřte z CIS, zda matka nemá omezenou svéprávnost (§ 780 OZ) a o této skutečnosti udělejte záznam na paré souhlasného prohlášení.

Protože se jedná o dítě již narozené, tak než s matkou souhlasné prohlášení sepíšete, kontaktujte slovenský matriční úřad v místě narození dítěte (Matričný úrad Prešov http://www.presov.sk/odbor-vnutornej-spravy.html) s dotazem, aby Vám

potvrdili (stačí e-mailem), že v matriční knize není proveden dodatečný záznam a otec u tohoto dítěte není zapsán.

Pak budete mít z Vaší strany ověřeny všechny zákonné podmínky pro to, abyste mohli, jako matriční úřad, souhlasné prohlášení sepsat. Sepíšete v 5 vyhotoveních (1 otci, 1 matce + zároveň pro slovenskou matriku, 1 Zvláštní matrice v Brně, 1 Městský úřad Mimoň, 1 Městský úřad Kladno), která matka podepíše a Vy potvrdíte. Těchto 5 vyhotovení pak zašlete s průvodním dopisem na Matriční úřad Kladno (kladenské kolegyně matrikářky jsme již kontaktovali a tento e-mail jim zasíláme v kopii, do věznice běžně docházejí souhlasná prohlášení sepisovat).

Matriční úřad Kladno bude následně sepisovat prohlášení s otcem (věznice Vinařice). Též sepíše 5 paré prohlášení a pak je spojí s 5 prohlášeními, která jste sepsala Vy s matkou. 1 paré matrika Kladno předá otci, 1 zůstane založeno v Kladně a 3 zbývající zašle Vaší matrice zpět. Vy pak matce 1 paré předáte a druhé zůstane uloženo u Vašeho MÚ. Poslední 5.paré je pro zvláštní matriku.

Vzhledem ke skutečnosti, že ze smlouvy č. 235/1995 Sb., Smlouva mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o úpravě některých otázek na úseku matrik a státního občanství ani ze smlouvy č. 209/1993 Sb., Smlouva mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o právní pomoci poskytované justičními orgány a o úpravě některých právních vztahů v občanských a trestních věcech, nevyplývá oznamovací povinnost, měla by si matka na Slovensku zařídit provedení dodatečného záznamu a vydání nového rodného listu. Dle této smlouvy platí výměna informací na úseku státního občanství mezi ministerstvy. Nicméně, doporučujeme, abyste s matkou dohodnuli, že slovenské matrice v Prešově zašlete podklady k provedení dodatečného záznamu.

Následně s matkou sepíšete zápis do zvláštní matriky. K žádosti do zvláštní matriky přiložíte originál slovenského rodného listu a paré prohlášení o určení otcovství. Na zvláštní matrice jsem ověřila, že k zápisu narození tohoto dítěte není třeba doložit slovenský rodný list s dopsaným otcem, ale otcovství zvláštní matrika zapíše na základě veřejné listiny, tj. souhlasného prohlášení o určení otcovství. Až zvláštní matrika dítě zapíše do Informačního systému evidence obyvatel (dále jen „ISEO") dle § 10 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel, ve znění pozdějších předpisů, oznámí zvláštní matrika příslušnému krajskému úřadu podle trvalého pobytu otce nabytí státního občanství (nabytí státního občanství podle § 7 zákona č. 183/2016 Sb.) do státoobčanských evidencí krajského úřadu.

d) Odůvodnění odpovědi MV: Skutečnost, že po určení otcovství státním občanem České republiky k dítěti narozenému v cizině, může matka dítěte po zápisu narození do zvláštní matriky disponovat dvěma rodnými listy dítěte, přičemž na cizozemském rodném listu otec uveden nebude a na českém rodném listu ano, v praxi běžně nastává. Není zde důvod posílat oznámení slovenské zvláštní matrice, uvedené nestanoví ani mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána.

Oznámení o nabytí státního občanství České republiky dle § 7 odst. 1 či 2 zákona o státním občanství činí matriční úřad, před kterým bylo souhlasné prohlášení o určení otcovství státního občana České republiky učiněno nebo krajský úřad, který vydal pro dítě (za účelem zápisu dítěte narozeného v cizině, k němuž bylo v cizině rovněž určeno otcovství státního občana ČR) osvědčení o státním občanství České republiky.

Zvláštní matrika tedy oznámení o nabytí státního občanství ČR podle § 7 v souladu s § 53 zákona o státním občanství nečiní.

K zaslanému dotazu též podotýkáme, že podkladem pro zápis narození dítěte do zvláštní matriky je dle § 43 odst. 1 zákona o matrikách mj. osvědčení o státním občanství České republiky, vystavené úřadem zjišťujícím státní občanství[1] a vedoucím zároveň státoobčanskou evidenci [2]. Oznamovací povinnost vůči Ministerstvu vnitra ohledně nabytí státního občanství České republiky má tedy dle § 55 odst. 3 zákona o státním občanství krajský úřad (úřad městské části Praha 1 až 22).

4. K § 53 zákona o státním občanství

a) Dotaz Krajského úřadu Karlovarského kraje: Je nezbytné prověřovat v rámci plnění oznamovací povinnosti o nabytí státního občanství České republiky dítětem podle § 7 odst. 1 zákona o státním občanství státní občanství jeho otce, a to od narození, případně způsob jeho nabytí, pokud při souhlasném prohlášení otec dítěte předložil platný občanský průkaz?

b) Odpověď MV: Jakmile krajský úřad obdrží oznámení matričního úřadu o nabytí českého státního občanství dítětem na základě souhlasného prohlášení rodičů o určení otcovství státního občana České republiky, ověří v rámci plnění oznamovací povinnosti vůči MV dle § 53 zákona o státním občanství státoobčanský status otce ve státem vedených evidencích v souladu s dílem 3 hlavy V zákona o státním občanství České republiky. Státoobčanské šetření krajský úřad provede pouze v případě důvodných pochybnosti o správnosti údajů ve státem vedených evidencích.

c) Dotaz KÚ Karlovarského kraje v plném znění: Když otec předloží při souhlasném prohlášení platný občanský průkaz, je nutné prověřovat při oznamovací povinnosti jeho státní občanství od narození, případně způsob jeho nabytí?

d) Odůvodnění odpovědi MV: Při souhlasném prohlášení rodičů o určení otcovství státního občana České republiky k dítěti (a plnění oznamovací povinnosti vůči krajskému úřadu) vychází matriční úřad z dokladu předloženého otcem při souhlasném prohlášení rodičů, kterým otec dítěte prokazuje, že je státním občanem České republiky. Otec musí doložit, že je ke dni učinění souhlasného prohlášení státním občanem České republiky některým z dokladů uvedených v § 41 písm. a) - d) zákona o státním občanství. Matriční úřad tak v rámci souhlasného prohlášení neprovádí k osobě otce státoobčanské šetření, může však státoobčanský status otce ověřit ve státem vedených evidencích.

V rámci plnění oznamovací povinnosti vůči MV dle § 53 zákona o státním občanství krajský úřad ověřuje ve státem vedených evidencích v souladu s dílem 3 hlavy V zákona o státním občanství České republiky státoobčanský status otce, jakmile obdrží oznámení matričního úřadu o nabytí českého státního občanství dítětem na základě souhlasného prohlášení rodičů o určení otcovství státního občana České republiky. Pokud bude u otce zjištěna existence „cizího prvku" (tj. vazby otce na cizinu spočívající zejména v jeho dlouhodobém pobytu v cizině), měly

[1] § 44 zákona o SO

[2] § 55 odst. 1 zákona o SO

by na straně krajského úřadu vzniknout důvodné pochybnosti o správnosti údajů ve státem vedených evidencích. V takovém případě bude na místě provést za účelem ověření otcova státoobčanského statusu státoobčanské šetření.

Specifická situace nastává u dítěte narozeného v cizině, které má být po nabytí státního občanství České republiky zapsáno do zvláštní matriky. V takovém případě je pro dítě nezbytné získat osvědčení o státním občanství, které může být vystaveno pouze na základě provedeného státoobčanského šetření. V takových případech se tedy vždy ověřuje, zda byl otec, po němž by dítě mělo nabýt státní občanství České republiky, skutečně ke dni učinění souhlasného prohlášení českým státním občanem.

Státoobčanské šetření bude příslušný úřad provádět vždy, když rodiče nebo jeden z nich požádají pro dítě o vydání osvědčení o státním občanství České republiky.

5. K § 14 zákona o státním občanství

a) Dotaz Krajského úřadu Jihočeského kraje: Je v pořádku, pokud MV vyzývá účastníka řízení k opětovnému doložení dokladů, které již k žádosti připojil při jejím podání na krajském úřadě (např. potvrzení zdravotní pojišťovny, prohlášení o pobytech mimo území ČR, potvrzení Úřadu práce atd.)?

b) Odpověď MV: Pokud účastník řízení k žádosti připojil aktuální doklady dostačující k posouzení splnění podmínek stanovených v § 13 odst. 1 a § 14 zákona o státním občanství, nelze je vyžadovat opakovaně.

c) Dotaz Krajského úřadu Jihočeského kraje v plném znění: Doklady přikládané k žádosti o udělení státního občanství. V některých případech MV zasílá žadateli o udělení státního občanství České republiky výzvu k doplnění jeho žádosti a doložení dokladů, které již žadatel předložil při podání žádosti o udělení (např. potvrzení zdravotní pojišťovny, prohlášení o pobytech mimo území České republiky, potvrzení Úřadu práce atd.).

d) Odůvodnění odpovědi MV: Taková situace by neměla nastat. MV opakovaně nepožaduje předložení potvrzení o aktuální bezdlužnosti vystavené příslušným pracovištěm či pobočkou zdravotní pojišťovny, finančního úřadu, celního úřadu nebo správy sociálního zabezpečení či jiných dokladů, pokud jsou dostačující k rozhodnutí ve věci.

Za dostačující podklady k rozhodnutí jsou považována prohlášení o pobytu a cestách do zahraničí za celou dobu předchozích pěti nebo tří let ke dni podání žádosti, podle toho, zda je žadatel občanem členského státu Evropské unie ve smyslu legislativní zkratky zavedené v § 7 odst. 1 zákona o občanství nebo třetího státu, cizozemský výpis z evidence rejstříku trestů, který není ke dni podání žádosti starší 6 měsíců a je opatřen příslušným ověřením, originály nebo kopie osvědčení o vykonání zkoušky z českého jazyka a českých reálií, originály nebo úředně ověřené kopie školních vysvědčení či vysokoškolských diplomů, které osvědčení nahrazují, potvrzení zdravotní pojišťovny, finančního úřadu, celní správy či správy sociálního zabezpečení o bezdlužnosti, která nejsou ke dni podání žádosti starší 30 dnů,

doklady o zdrojích příjmů a jejich výši za tři roky předcházející žádosti a potvrzení úřadu práce o tom, zda byl žadatel v posledních třech letech ke dni podání žádosti příjemcem dávek státní sociální péče a dávek v hmotné nouzi a pokud ano, v jaké výši. Pokud jde o potvrzení příslušných úřadů o bezdlužnosti, MV si v pochybnostech nebo v případě absence potvrzení opatřuje aktuální údaje o bezdlužnosti či jejich doplnění samo, úřední cestou, v souladu s ust. § 22 odst. 1 zákona o občanství.

Pokud by se výjimečně stalo, že je žadatel vyzván k doplnění žádosti a k doložení dokladů, které již v dostatečné podobě a rozsahu předložil při jejím podání (např. ke dni podání žádosti aktuální potvrzení zdravotní pojišťovny o bezdlužnosti, prohlášení o pobytech mimo území České republiky za celé rozhodné období, potvrzení Úřadu práce o vyplacených dávkách státní sociální podpory a hmotné péče za poslední tři roky ke dni podání žádosti atd.), je to chyba MV a postačí odkázat na již předložené doklady.

6. K § 14 odst. 1 a 6 zákona o občanství

a) Dotaz Krajského úřadu Libereckého kraje: Vyžaduje MV ke každé žádosti o udělení státního občanství České republiky stanovisko Odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra (dále jen „OAMP")?

b) Odpověď MV: MV již nevyžaduje stanovisko OAMP ke každé žádosti o udělení českého státního občanství podané podle § 11 a násl. zákona o státním občanství.

c) Dotaz Krajského úřadu Libereckého kraje v plném znění: „Státní občanství České republiky lze udělit žadateli, který v posledních 3 letech předcházejících dni podání žádosti neporušil závažným způsobem povinnosti vyplývající z jiných právních předpisů upravujících vstup a pobyt cizinců na území České republiky, veřejné zdravotní pojištění, sociální zabezpečení, důchodové pojištění, zaměstnanost, daně, cla, odvody a poplatky, vyživovací povinnost vůči dítěti, které má trvalý pobyt na území České republiky, nebo veřejnoprávní povinnosti k obci, ve které je žadatel přihlášen k pobytu, jde-li o povinnosti uložené obcí v samostatné působnosti."

Dovolujeme si Vás požádat o informaci, zda Ministerstvo vnitra vyžaduje ke každé žádosti k udělení státního občanství České republiky stanovisko Odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra. Jedná se o to, že se na nás obrátil vedoucí oddělení pobytu cizinců Libereckého kraje Ing. Kraus s dotazem, zda by šlo systémově ošetřit případy, kdy osoba ještě není pravomocně odsouzena, ale byl pouze podán návrh na podání obžaloby, anebo je vedeno trestní řízení.

d) Odůvodnění odpovědi MV: Každý žadatel je MV lustrován v Cizineckém informačním systému (dále jen „CIS"), do kterého mají referenti oddělení státního občanství a matrik odboru všeobecné správy MV zajištěn přístup, ve vztahu k údajům o oprávněných pobytech a dodržování povinností v rámci pobytového režimu stanoveného zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, ve znění pozdějších předpisů. Proto již MV nevyžaduje stanovisko OAMP ke každé žádosti o udělení českého státního občanství podané podle § 11 a násl. zákona o státním občanství. Stanovisko si vyžádá spíše výjimečně, pokud vyvstanou důvodné pochybnosti či

nejasnosti ohledně délky trvalého či jiného oprávněného pobytu na území České republiky.

Poznatky o tom, zda je proti žadateli vedeno trestní stíhání, jsou zjišťovány v režimu § 22 odst. 3 zákona o státním občanství České republiky a je k nim v rámci správního řízení přihlédnuto. Podklady k rozhodnutí jsou podle názoru MV shromažďovány tak, aby o dané problematice nevznikaly důvodné pochybnosti (§3 správního řádu) a současně, aby byla ověřena trestní bezúhonnost (§14 odst. 3 zákona o občanství).

7. K § 53 a plnění oznamovací povinnosti ve vztahu k OAMP v případě nabytí státního občanství České republiky

a) Dotaz Krajského úřadu Plzeňského kraje: Má být stále plněna oznamovací povinnosti ve vztahu k OAMP v případě nabytí státního občanství České republiky?

b) Odpověď MV: Oznamovací povinnost vůči OAMP bude krajskými úřady plněna do 31. 12. 2017. Od 1. 1. 2018 bude informace o nabytí státního občanství České republiky OAMP sdělovat oddělení státního občanství a matrik odboru všeobecné správy MV.

c) Dotaz Krajského úřadu Plzeňského kraje v plném znění: V případě oznamovací povinnosti vůči OAMP po nabytí státního občanství České republiky je namístě zvážit, zda od této činnosti upustit, neboť nezakládá opodstatnění. Údaj o nabytí státního občanství České republiky je zaveden do AISEO a je tzv. referenčním údajem a pracovníci OAMP si jej mohou ve veřejných rejstřících ověřit. Pokud je nastavena povinnost správních orgánů, v případech, kdy si mohou ověřit údaje ve veřejných rejstřících, nevyžadovat jiné důkazy, nelze mít za odůvodněné duplicitně plnit oznamovací povinnost. Z tohoto pohledu je podle názoru Krajského úřadu Plzeňského kraje zápis Ministerstva vnitra z pracovní porady krajských úřadů, konané dne 28.11.2014 (videokonference), již přežitý.

d) Odůvodnění odpovědi MV: Na základě dotazu krajského úřadu bylo mezi odbory všeobecné správy a OAMP MV dohodnuto, že bude od 1. 1. 2018 oznámení o nabytí českého státního občanství OAMP zasíláno oddělením státního občanství a matrik odboru všeobecné správy MV.

Oznamovací povinnost vůči OAMP bude krajskými úřady plněna do 31.12.2017. Počínaje 1.1.2018 bude předávání informací o udělení státního občanství zajišťovat MV ve vztahu mezi odborem všeobecné správy a OAMP.

8. K § 21 zákona o občanství

a) Dotaz Krajského úřadu Královéhradeckého kraje: Má krajský úřad zajistit k žádosti o udělení státního občanství pro nezletilé dítě stanovisko obce podle místa trvalého pobytu?

b) Odpověď MV: Krajský úřad má zajistit stanovisko obce i k žádosti o udělení českého státního občanství podané za nezletilé dítě.

c) Dotaz Krajského úřadu Královéhradeckého kraje v plném znění: Je třeba u žádostí o udělení státního občanství pro nezletilé děti požadovat stanovisko obce trvalého pobytu?

d) Odůvodnění odpovědi MV: Stanovisko obce je nezbytné předkládat i k dětem. Zákon v tomto ohledu nerozlišuje, zda se jedná o osoby zletilé či nezletilé. Z těchto stanovisek lze rovněž usuzovat na plnění rodičovských povinností k dítěti, včetně vyživovací povinnosti rodičů vůči dítěti (tedy plnění povinností dle § 14 odst. 6 zákona o státním občanství). V některých případech má proto význam i stanovisko orgánu sociálněprávní ochrany, zejména u rozvedených rodičů. Vyjádření orgánu sociálněprávní ochrany dětí některé krajské úřady v takových případech v rámci svého stanoviska pravidelně připojují.

9. K § 27 odst. 5 zákona o občanství

a) Dotaz Krajského úřadu Královéhradeckého kraje: Je dostačující převzetí listiny o udělení státního občanství České republiky nezletilé fyzické osobě pouze jedním ze zákonných zástupců - rodičů?

b) Odpověď MV: Převzetí listiny o udělení státního občanství České republiky jedním ze zákonných zástupců nezletilé osoby je dostačující.

c) Dotaz KÚ Královéhradeckého kraje v plném znění: Převzetí Listiny o udělení státního občanství za nezletilé dítě. Zákon stanoví, že k nabytí státního občanství dochází dnem převzetí listiny o udělení státního občanství ČR dítěti mladšímu 15 let jeho zákonným zástupcem. Stačí, když tuto Listinu převezme jeden ze zákonných zástupců nebo je třeba převzetí oběma zákonnými zástupci? Pokud by stačilo převzetí jedním rodičem, musí jít o žadatele nebo může převzít listinu i druhý rodič, který připojil pouze souhlas?

d) Odůvodnění odpovědi MV: Převzetí listiny o udělení státního občanství jedním ze zákonných zástupců nezletilé osoby je dostačující k tomu, aby nastaly účinky stanovené v § 27 odst. 1 zákona o občanství a došlo k nabytí českého státního občanství nezletilou osobou. Ustanovení § 27 odst. 1 zákona o státním občanství nestanovuje, který ze zákonných zástupců listinu o udělení státního občanství České republiky může převzít.

Kdo je zákonným zástupcem dítěte stanoví § 892 OZ. Podle § 892 odst. 2 i ve vazbě na § 876 OZ rodiče zastupují dítě společně, jednat však může každý z nich s výjimkou případů, kdy by mohlo dojít ke střetu zájmů mezi rodičem a dítětem. V uvedeném případě však, podle našeho názoru, k takové situaci nedochází.

10. K § 14 odst. 4 a 5 zákona o občanství ve vztahu ke státním občanům Rumunska

a) Dotaz Krajského úřadu Jihočeského kraje: Žádáme o upřesnění, jaké doklady o studiu / vzdělání mají předkládat žadatelé - rumunští státní občané - při podání žádosti o udělení státního občanství České republiky, jestliže tvrdí, že v Rumunsku absolvovali školní docházku na školách, kde výuka částečně nebo zcela probíhala v českém jazyce?

b) Odpověď MV: Žadatel musí za účelem prokázání znalosti českého jazyka předložit potvrzení o tom, že studoval alespoň tři roky na rumunské škole v oblasti rumunského Banátu.
Za účelem prokázání splnění podmínky znalosti českých reálií musí žadatel předložit alespoň tři školní vysvědčení, z nichž bude patrné, jaké předměty v průběhu výuky na škole na území rumunského Banátu studoval.
Zda jsou tyto doklady dostačující k prokázání splnění podmínek stanovených v § 14 odst. 4 a 5 zákona o státním občanství, bude posuzovat v rámci rozhodování o žádosti MV.

c) Dotaz Krajského úřadu Jihočeského kraje v plném znění: Doklady o studiu / vzdělání předkládané rumunskými státními občany - Někteří státní občané Rumunska při podání žádosti o udělení státního občanství České republiky prokazují znalost českého jazyka a reálií doklady o studiu z rumunských základních škol, kde výuka probíhala v českém jazyce.

Žádáme o upřesnění, jaké doklady mají výše uvedení předkládat při podání žádosti o udělení státního občanství České republiky, jestliže v Rumunsku absolvovali školní docházku na školách, kde výuka částečně nebo zcela probíhala v českém jazyce?

d) Odůvodnění odpovědi MV: Je obecně známo, že se na území jihozápadního Rumunska nacházejí oblasti s početnou českou krajanskou menšinou (tzv. Banát), kde si přes dlouhodobé odtržení od staré vlasti obyvatelé podnes zachovali svůj mateřský jazyk, kterým je čeština.

Žadatel proto musí za účelem prokázání znalosti českého jazyka předložit potvrzení o tom, že studoval alespoň tři roky na rumunské škole v oblasti rumunského Banátu. Pokud takové potvrzení předloží, bude mít MV za to, že podmínku stanovenou v § 14 odst. 4 zákona o státním občanství splňuje.

Pokud jde o splnění podmínky stanovené v § 14 odst. 5 zákona o státním občanství, tedy prokázání základní znalosti ústavního systému České republiky a základní orientace v kulturně-společenských, zeměpisných a historických reáliích České republiky, musí žadatel předložit vysvědčení, z něhož bude patrné, jaké předměty v průběhu výuky na škole na území rumunského Banátu studoval.

Krajský úřad poučí žadatele o tom, že je nezbytné připojit k žádosti za účelem posouzení splnění podmínek stanovených v § 14 odst. 4 a 5 zákona o státním občanství výše uvedené doklady. Krajský úřad nehodnotí, zda jsou předkládané doklady dostačující, neměl by tedy k žádosti připojené podklady ani odmítnout.

Krajský úřad uvede do stanoviska k žádosti, zda žadatele poučil o tom, jaké doklady je třeba za účelem prokázání znalosti českého jazyka a českých reálií doložit a zda žadatel takové doklady skutečně předložil.

Doklady, které žadatelé předložili za účelem prokázání splnění výše uvedených podmínek, bude posuzovat v rámci rozhodování o žádosti MV.

11. K § 20, § 77 a § 14 odst. 7 zákona o státním občanství

a) Dotaz Krajského úřadu Kraje Vysočina:

Předkládá finančně nesoběstačný žadatel k žádosti o udělení státního občanství České republiky doklady podle § 20 odst. 1 písm. b) a § 77 zákona o státním občanství za manžela nebo partnera?

Jaké doklady se předkládají podle § 20 odst. 2 za dítě finančně závislé na rodičích a za kterého z rodičů dítěte mají být předkládána k žádosti o udělení státního občanství České republiky potvrzení o neevidování nedoplatků u vyjmenovaných úřadů podle § 20 odst. 1 písm. b) a § 77 zákona o státním občanství.

b) Odpověď MV:

Finančně nesoběstačný zletilý žadatel k žádosti o udělení státního občanství České republiky předkládá doklady podle § 20 odst. 1 písm. b) a § 77 zákona o státním občanství pouze za svou osobu. Jedná se o potvrzení, která nejsou starší než 30 dnů, že nemá v evidenci daní u orgánů Finanční správy České republiky ani orgánů Celní správy České republiky evidován nedoplatek s výjimkou nedoplatku, u kterého je povoleno posečkání jeho úhrady nebo rozložení jeho úhrady na splátky a potvrzení, že nemá nedoplatek na pojistném na sociální zabezpečení evidovaný u příslušného orgánu sociálního zabezpečení a nedoplatek na pojistném na veřejné zdravotní pojištění evidovaný u příslušné zdravotní pojišťovny.

Finančně nesoběstačná zletilá osoba dále dokládá příjmy jiné osoby, která ji finančně podporuje. Prohlášení o finanční podpoře musí být vždy doplněno doklady o výši příjmů podporující osoby a o zdrojích těchto příjmů za období tří let přede dnem podání žádosti.

K samostatně podané žádosti pro nezletilou osobu se předkládají doklady podle § 20 odst. 1 písm. b) a § 77 zákona o státním občanství pouze k této nezletilé osobě.

Žadatel, který je ke dni podání žádosti mladší 18 let, neprokazuje splnění podmínky stanovené v § 14 odst. 7 zákona o občanství.

c) Dotaz Krajského úřadu Kraje Vysočina v plném znění:

Podle § 20 zákona o státním občanství žadatel k žádosti o udělení státního občanství České republiky připojí další doklady a potvrzení v zákoně vyjmenované. Znění je koncipováno pro žadatele staršího 18 let, který je ekonomicky soběstačný nebo dokládá, z jakých zdrojů jsou získávány finanční prostředky sloužící k zajištění jeho životních potřeb v České republice v souladu s ust. § 20 odst. 2 zákona o státním občanství.

Pokud je žadatel odkázán na příjmy manžela nebo partnera, předkládá doklady, které prokazují příjmy manžela nebo partnera podle § 20 odst. 2 písm. b) zákona o státním občanství. Mají být v tomto případě také předkládány za manžela nebo partnera doklady podle § 20 odst. 1 písm. b) a § 77 zákona o státním občanství?

V případě, že žádost o udělení státního občanství podávají rodiče za své nezletilé dítě, které je odkázáno jen nebo z velké části na příjmy rodičů, nevyplývá ze zákona, jaké doklady a za kterého z rodičů se podle § 20 odst. 2 zákona o státním občanství k žádosti přikládají. (tj. zda za oba rodiče, nebo toho z rodičů, do jehož péče bylo dítě svěřeno soudem). Také není ze zákona zřejmé, za kterého z rodičů dítěte mají být předkládána k žádosti o udělení státního občanství ČR

potvrzení o neevidování nedoplatků u vyjmenovaných úřadů podle § 20 odst. 1 písm. b) a § 77 zákona o státním občanství.

d) Odůvodnění odpovědi MV:

V souladu s § 14 odst. 7 zákona o státním občanství je nezbytné vždy doložit příjmy zletilé osoby, která žádá o udělení státního občanství nebo osoby, která ji finančně podporuje, v případě, že podporovaná osoba nemá vlastní příjmy nebo jsou její příjmy nedostatečné. V případě, že finančně nesoběstačná osoba dokládá příjmy jiné osoby, která ji finančně podporuje, nestačí samotné prohlášení o finanční podpoře. Takové prohlášení musí být vždy doplněno doklady o výši příjmů podporující osoby a jejich zdrojích za období tří let přede dnem podání žádosti. Lze akceptovat i výpisy z bankovního účtu za rozhodné období, pokud jsou z nich patrné vedle výše příjmů i jejich zdroje.

U osoby, která žadatele finančně zajišťuje, je tedy vždy nezbytné prokázat zdroje příjmů a jejich výši, jak bylo uvedeno. Potvrzení o neevidování nedoplatků (tzn. o bezdlužnosti) u vyjmenovaných úřadů podle § 20 odst. 1 písm. b) a § 77 zákona o státním občanství se dokládají vždy pouze k osobě žadatele. K osobě nebo osobám, které žadatele finančně zajišťují, se tato potvrzení nepředkládají, neboť je jejich předložení zákonem vyžadováno pouze k osobě, které má být státní občanství uděleno.

Zákon o státním občanství stanoví v §14 odst. 7, že podmínku prokázání výše a zdrojů svých příjmů, popřípadě splnění oznamovací povinnosti při přeshraničním převozu nebo bezhotovostního převodu finančních prostředků z ciziny a odvádění daně ze svých příjmů v deklarované výši, nemusí splnit žadatel, který je ke dni podání žádosti mladší 18 let. Pokud tedy nejsou k samostatně podané žádosti za fyzickou osobu mladší 18 let připojeny doklady o zdrojích příjmů, zejména příjmů jejích rodičů, nelze je vyžadovat k doplnění.

K žádosti podané samostatně za nezletilou osobu se připojují potvrzení o bezdlužnosti dle § 20 odst. 1 písm. b) a § 77 zákona o státním občanství pouze za tu nezletilou osobu, pro kterou je žádost o udělení státního občanství podána. Za její rodiče se uvedená potvrzení o bezdlužnosti k žádosti nepředkládají.

12. K § 20 odst. 3 zákona o státním občanství

a) Dotaz Krajského úřadu Pardubického kraje: Měl by žadatel předložit doklady prokazující jeho pracovní aktivity za celou dobu jeho pobytu na území České republiky?

b) Odpověď MV: Podle § 20 odst. 3 písm. a) zákona o státním občanství žadatel za účelem prokázání splnění podmínky stanovené v § 14 odst. 7 zákona o státním občanství předloží doklady o zaměstnání včetně informace o výši příjmu za období posledních tří let ke dni podání žádosti.

Podle § 20 odst. 3 písm. b) zákona o státním občanství žadatel za účelem prokázání splnění podmínky stanovené v § 13 odst. 1 a § 14 odst. 2 zákona o státním občanství předloží pracovní smlouvy nebo potvrzení o zaměstnání, případně další podklady prokazující pracovní aktivity žadatele, kterým se v České republice v minulosti věnoval, za období posledních tří až pěti let ke dni podání žádosti.

c) Dotaz Krajského úřadu Pardubického kraje v plném znění: Ustanovení § 20 odst. 3) zákona o státním občanství – doložení pracovních smluv, popřípadě podkladů prokazujících pracovní aktivity žadatele, kterým se v České republice v minulosti věnoval (integrace z hlediska pracovního). Žadatel předloží všechny doklady prokazující pracovní aktivity za celou dobu pobytu na území České republiky, někteří žadatelé tyto doklady nemají (ztráta, nedohledání) – řešíme formou prohlášení žadatele, popř. žadatel doloží pracovní aktivity výpisem příslušného pracoviště Správy sociálního zabezpečení. Musí žadatel dokládat všechny podklady prokazující pracovní aktivity?

d) Odůvodnění odpovědi MV:

Doklady uvedené v § 20 odst. 3 písm. a) a b) zákona o státním občanství jsou relevantní zejména pro posouzení míry pracovní integrace jednotlivého žadatele v České republice dle § 13 odst. 1 zákona o státním občanství a prokázání splnění podmínek stanovených v § 14 odst. 2 a 7 zákona o státním občanství.

U žadatele vykonávajícího závislou práci se vlastně jedná o tytéž doklady, které předkládají ostatní žadatelé podle § 20 odst. 1 písm. a) zákona o občanství za účelem prokázání faktického pobytu na území České republiky a § 20 odst. 2 zákona o občanství za účelem prokázání zdrojů finančních prostředků sloužících k zajištění životních potřeb na území České republiky a jejich výše.

Z textu zákonných ustanovení týkajících se jednotlivých výše uvedených podmínek je třeba dovodit období, za které musí žadatel, který v České republice vykonává závislou práci, pracovněprávní doklady doložit.

Podle § 20 odst. 3 písm. a) zákona o státním občanství žadatel za účelem prokázání splnění podmínky stanovené v § 14 odst. 7 zákona o státním občanství předloží doklady o zaměstnání včetně informace o výši příjmu za období posledních tří let ke dni podání žádosti.

Podle § 20 odst. 3 písm. b) zákona o státním občanství žadatel za účelem prokázání splnění podmínky stanovené v § 13 odst. 1 a § 14 odst. 2 zákona o státním občanství předloží pracovní smlouvy nebo potvrzení o zaměstnání, případně další podklady prokazující pracovní aktivity žadatele, kterým se v České republice v minulosti věnoval, za období posledních tří nebo pěti let ke dni podání žádosti.

Žadatel předložením pracovněprávních dokladů zároveň prokáže naplnění pracovní integrace v České společnosti.

Pokud vzniknou důvodné pochybnosti o faktickém pobytu žadatele na území České republiky v posledních 10 letech ke dni podání žádosti, může žadatel předložením pracovněprávních dokladů za období posledních deseti let ke dni podání žádosti podpořit své prohlášení o tom, že se v uvedeném období nezdržoval déle než 6 měsíců v zahraničí a není tedy povinen předložit cizozemský výpis z rejstříku trestů.

Pokud je pracovní integrace žadatele v české společnosti zjevná (tzn. pokud je žadatel ke dni podání žádosti zaměstnán dlouhodobě u téhož zaměstnavatele) postačí, pokud doloží pouze potvrzení o délce zaměstnání a aktuální výši příjmu.

Pokud jde o prokázání splnění podmínky stanovené v § 14 odst. 7 zákona o občanství, může žadatel absenci pracovních smluv vyřešit předložením jakýchkoliv jiných podkladů, kterými doloží, že na území České republiky vykonával závislou

práci (např. potvrzení o zaměstnání, potvrzení příslušného pracoviště Správy sociálního zabezpečení, potvrzení zdravotní pojišťovny o průběhu zdravotního pojištění (tzv. registrační údaje, které mohou pokrýt období od r. 1993) apod., nikoli pouze čestným prohlášením.

Pokud však žadatel nedoložil zdroje i výši příjmů za rozhodné období posledních tří let ke dni podání žádosti, bude MV vyzván k odstranění nedostatků žádosti. Nedojde-li k předložení relevantních dokladů (nikoli čestného prohlášení), žádosti nemůže být vyhověno, neboť prominutí splnění podmínky prokázání zdroje a výše příjmů za období posledních tří let ke dni podání žádosti stanovené v § 14 odst. 7 zákona o občanství citovaný zákon neumožňuje.

13. K § 15 odst. 3 a § 14 odst. 4 a 5 zákona o občanství

a) Dotaz Krajského úřadu Pardubického kraje: Je důvodem hodným zvláštního zřetele podle § 15 odst. 3) zákona o občanství k prominutí splnění podmínky prokázání znalosti českého jazyka a českých reálií stanovené v § 14 odst. 4 a 5 zákona o občanství, věk překračující 60 let?

b) Odpověď MV: Věk fyzických osob přesahující 60 let, které však nedovršily ke dni podání žádosti 65 let, není sám o sobě důvodem hodným zvláštního zřetele podle § 15 odst. 3 pro prominutí podmínek prokázání znalosti českého jazyka a českých reálií stanovených v § 14 odst. 4 a 5 zákona o občanství.

c) Dotaz Krajského úřadu Pardubického kraje v plném znění: Ustanovení § 19 písm. g) – žadatelé starší 60 let, plně integrovaní v České republice (žijí zde od mládí, do ČR přicestovali za prací). U těchto žadatelů je možno předpokládat plnou integraci v České republice. Mnozí z těchto žadatelů z důvodu předložení splnění podmínky znalosti českého jazyka a reálií odkládají podání žádosti o udělení na dobu dosažení věku 65 let. Mnohdy jsou v nelehké situaci při vyřizování dokladů. Jedná se o žadatele, kteří zde pracují od svého mládí, žijí na území České republiky se svými rodinami již desítky let. Splnění této podmínky nejsou schopni z různých osobních důvodů – neznalost práce na PC, stud z nevykonání zkoušky, nechtějí navštívit odborného lékaře k získání potvrzení – nejsou zdravotně nezpůsobilí. Mohli bychom v těchto případech uplatnit ustanovení § 15 odst. 3) zákona o státním občanství – žadatel požádá o prominutí této podmínky z důvodu hodných zvláštního zřetele (včetně uvedení důvodů)?

d) Odůvodnění odpovědi MV:

Zákonem stanovená hranice 65 let věku má své opodstatnění a je nezbytné ji respektovat. Postup uváděný krajským úřadem není možné obecně doporučit.

Splnění podmínek prokázání znalosti českého jazyka a českých reálií může být žadateli prominuto z důvodů hodných zvláštního zřetele. Důvody hodné zvláštního zřetele jsou rozmanité a nelze tudíž uvést jejich konkrétní výčet. Jedná se však o takové důvody, které žadateli objektivně či subjektivně znemožňují osvojit si znalost českého jazyka a českých reálií na takové úrovni, jež je požadována vyhláškou č. 433/2013 Sb. o prokazování znalosti českého jazyka a českých reálií pro účely udělování státního občanství České republiky nebo o důvody spočívající v absolvování zkoušek z českého jazyka, které však nemají parametry rovnocenných

jazykových zkoušek uvedených v § 13 citované vyhlášky (tzn. zkoušek, které nahrazují zkoušky z českého jazyka).

Dlouhodobý pobyt žadatele o udělení českého státního občanství v České republice a s ním související naplnění rodinné, pracovní a sociální integrace v České republice jsou jedním z předpokladů pro vyhovění žádosti, který je uveden v § 13 odst. 1 zákona o státním občanství, nikoliv důvodem hodným zvláštního zřetele pro prominutí splnění podmínek stanovených v § 14 odst. 4 a 5 zákona o státním občanství.

Vedle podmínek taxativně stanovených pro udělení státního občanství České republiky v § 14 odst. 1 až 8 zákona o státním občanství je totiž aktuální právní úpravou výslovně zakotveno, že bude ze strany Ministerstva vnitra v řízeních o žádostech o udělení státního občanství České republiky přihlíženo k integraci jednotlivých žadatelů do české společnosti, zejména pokud jde o jejich integraci pracovní (uplatnění žadatele na trhu práce), rodinnou (intenzita a počet rodinných a osobních vazeb žadatele na státní občany České republiky, resp. jiné osoby trvale žijící v České republice) a sociální (např. podíl na fungování společnosti, činnost v občanských sdruženích, a míra jeho zapojení do společenského života, přijetí kulturních tradic).

Důvody uvedené žadatelem za účelem prominutí splnění podmínek prokázání znalosti českého jazyka a českých reálií pak MV posuzuje v rámci správního řízení s přihlédnutím ke konkrétním poměrům žadatele.

14. K § 27 odst. 1) zákona o státním občanství

a) Dotaz Krajského úřadu Libereckého kraje: Lze vyznačit zaplacení správního poplatku v kolkových známkách na Listinách o udělení státního občanství České republiky v případě nezletilých žadatelů - sourozenců - jedním kolkem vyšší hodnoty?

b) Odpověď MV: Jedná o dvě samostatná správní řízení. Pokud je v obou řízeních žádosti vyhověno, budou uhrazeny dva správní poplatky podle zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů a na každé Listině bude vylepen kolek v zákonem o správních poplatcích stanovené (případně prominuté) výši.

c) Dotaz Krajského úřadu Libereckého kraje v plném znění: Prosíme o názor k postupu při vyznačování zaplacení správního poplatku v kolkových známkách v případě nezletilého žadatele. Jedná se nám např. o to, že se rodičům dvou nezletilých dětí mladších 15ti let nepodaří koupit kolkovou známku ve výši 2 x 500,- Kč, ale jen kolkovou známku ve výši 1.000,- Kč. Domníváme se, že v tomto případě nezbude krajskému úřadu než nalepit horní díl kolkové známky na listinu a spodní díl na zápis o převzetí listiny u jednoho dítěte a v oznamovací povinnosti toto uvést Ministerstvu vnitra ČR.

d) Odůvodnění odpovědi MV: Podle názoru MV nelze připustit možnost úhrady společného správního poplatku jednou kolkovou známkou v případě, kdy byly podány dvě samostatné žádosti, o nichž se vedou dvě samostatná správní řízení. Pokud je v obou řízeních žádosti vyhověno, budou uhrazeny dva správní poplatky podle sazebníku uvedeného v příloze č. I., položka 8 písm.) m zákona č. 634/2004

Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů a na každé Listině musí být vylepen kolek v zákonem stanovené (případně prominuté) výši.

15. K §31 zákona o státním občanství

a) Dotaz Krajského úřadu Libereckého kraje a Krajského úřadu Pardubického kraje: Pan JJ pozbyl podle ust. § 1 odst. 1 Ústavního dekretu Presidenta republiky č. 33/1945 Sb., o úpravě československého státního občanství osob národnosti německé a maďarské, tedy dnem 10. 10. 1938, československé státní občanství. Vztahuje se pozbytí československého státního občanství automaticky také na jeho dceru, která se narodila dne 9. 4. 1935 v Brazílii a nabyla československé státní občanství podle ust. § 28 Všeobecného občanského zákoníku?

b) Odpověď MV: Podle § 4 odst. 1 ústavního dekretu č. 33/1945 Sb. se pro účely tohoto dekretu posuzují nezletilé děti samostatně. Osobu, která ani v době nabytí účinnosti ústavního dekretu č. 33/1945 Sb. nenabyla zletilosti (tzn. do dosažení 21 let), je tedy nezbytné posuzovat samostatně. Účinky ústavního dekretu č. 33/1945 Sb., tzn. pozbytí dosavadního státního občanství, nebyly vázány na existenci faktického pobytu jednotlivých fyzických osob na území Československa, ale na jejich dosavadní národnost. Jde-li o posouzení národnosti nezletilých dětí, je třeba vycházet z ustanovení § 146 Všeobecného občanského zákoníku, dle něhož děti obdrží jméno svého otce a všechna ostatní ne výlučně osobní práva jeho rodiny. Tímto způsobem byla národnost nezletilých dětí posuzována i dle dobové judikatury – viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 12703/22, rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 145/23.

c) Dotaz Krajského úřadu Libereckého kraje a Krajského úřadu Pardubického kraje v plném znění: „(1) Prohlášením o nabytí státního občanství České republiky (dále jen "prohlášení") může nabýt státní občanství České republiky fyzická osoba, která pozbyla české nebo československé státní občanství přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, nejednalo-li se o pozbytí československého státního občanství podle ústavního dekretu prezidenta republiky o úpravě československého státního občanství osob národnosti německé a maďarské nebo podle smlouvy mezi Československou republikou a Svazem sovětských socialistických republik o Zakarpatské Ukrajině, nebo nejedná-li se o československého státního občana, který se ke dni 1. ledna 1969 stal, nebo by se k tomuto dni stal státním občanem Slovenské socialistické republiky, anebo po 1. lednu 1969 nabyl státní občanství Slovenské socialistické republiky nebo Slovenské republiky a je dosud jejím občanem."

Dovolujeme si požádat o stanovisko ve věci pozbytí československého státního občanství podle ústavního dekretu č. 33/1945 Sb.

Např.: Pan JJ, nar. v listopadu 1898 Studenec. V rámci archivního šetření ke zjišťování státního občanství České republiky bylo zjištěno, že jmenovaný nabyl československé státní občanství podle ust. § 1 odst. 1 Ústavního zákona č. 236/1920 Sb., ze dne 9. dubna 1920, kterým se doplňují a mění dosavadní ustanovení o nabývání a pozbývání státního občanství a práva domovského v Republice Československé. Dále bylo zjištěno, z archu ze sčítání lidu k 16. 2. 1921,

že jeho národnost byla německá. V roce 1927 pak odešel do Brazílie. Podle ust. § 1 odst. 1 Ústavního dekretu č. 33/1945 Sb. tedy dnem 10. 10. 1938 pozbyl československé státní občanství.

Naše otázka zní: Vztahuje se pozbytí československého státního občanství také automaticky na jeho dceru, která se narodila v dubnu 1935 v Brazílii a nabyla tak československé státní občanství podle ust. § 28 Všeobecného občanského zákoníku?

d) Odůvodnění odpovědi MV: Učiní-li prohlášení o nabytí státního občanství České republiky dle § 31 zákona o státním občanství osoba, která ani v době nabytí účinnosti ústavního dekretu č. 33/1945 Sb. nenabyla zletilosti (tzn. 21 let), je třeba, aby krajský úřad postupoval v souladu s ustanovením § 64 zákona o státním občanství následujícím způsobem.

Z podkladů připojených k prohlášení, event. získaných archivním šetřením, je třeba nejprve ověřit existenci československého státního občanství otce (u nemanželských dětí matky) k datu narození fyzické osoby, o jejíž státní občanství se jedná (aplikace § 28 Všeobecného občanského zákoníku).

Následně je třeba ověřit způsob pozbytí československého státního občanství tak, aby bylo vyloučeno pozbytí státního občanství u osob, v jejichž případě ustanovení § 31 zákona o státním občanství opětovné nabytí státního občanství neumožňuje.

Podle § 1 odst. 1 ústavního dekretu č. 33/1945 Sb. českoslovenští státní občané národnosti německé nebo maďarské, kteří podle předpisů cizí okupační moci nabyli státní příslušnosti německé nebo maďarské, pozbyli dnem nabytí takové státní příslušnosti československého státního občanství.

Podle § 1 odst. 2 ústavního dekretu č. 33/1945 Sb. ostatní českoslovenští státní občané národnosti německé nebo maďarské pozbyli československého státního občanství dnem, kdy tento dekret nabyl účinnosti.

Účinky ústavního dekretu č. 33/1945 Sb. – pozbytí dosavadního státního občanství - nebyly vázány na existenci faktického pobytu jednotlivých fyzických osob na území Československa, ale na dosavadní národnost těchto osob. Proto je třeba, aby měl krajský úřad k dispozici podklady, z nichž lze národnost dovodit (např. úřední hlášení při sčítání lidu, policejní hlášení, přihláška do škol, prohlášení pro účely zásobovacích lístků, doklady o školním vzdělání, o užívání jazyka v soukromém životě, účasti ve veřejném životě, členství v politických stranách, spolcích, členství v národních církvích; viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 21982/24). Jde-li o posouzení národnosti nezletilých dětí, je třeba vycházet z ustanovení § 146 Všeobecného občanského zákoníku, dle něhož děti obdrží jméno svého otce a všechna ostatní ne výlučně osobní práva jeho rodiny. Tímto způsobem byla národnost nezletilých dětí posuzována i dle dobové judikatury – viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 12703/22, rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 145/23.

V této souvislosti lze zmínit také § 21 odst. 3 vládního nařízení č. 86/1930 Sb., o sčítání lidu v roce 1930, podle něhož se národnost dětí mladších 14 let řídí podle národnosti jejich rodičů; jsou-li rodiče různé národnosti, podle národnosti toho z nich, kdo se o ně stará; jsou-li to oba nebo není-li to žádný z nich a ve sporných případech vůbec, podle národnosti otcovy a u nemanželských dětí podle národnosti matčiny.

Na výše uvedeném způsobu určení národnosti nic nemění ani ustanovení § 4 odst. 1 ústavního dekretu č. 33/1945 Sb., podle něhož se pro účely ústavního dekretu posuzují provdané ženy a nezletilé děti samostatně - s odkazem na toto ustanovení nebyla např. vedena „společná" řízení vedená dle tohoto ústavního dekretu.

16. K § 31 zákona o státním občanství

a) Dotaz Krajského úřadu Plzeňského kraje: Lze § 31 zákona o státním občanství aplikovat u fyzických osob, které se narodily před nabytím účinnosti i po nabytí účinnosti dvoustranných mezinárodních smluv s bývalými socialistickými státy o zamezení dvojího státního občanství, měly dvojí státní občanství a v důsledku aplikace těchto dvoustranných mezinárodních smluv české či československé státní občanství pozbyly?

b) Odpověď MV: Možnost nabýt státní občanství České republiky prohlášením podle § 31 zákona o státním občanství se vztahuje na osoby, které měly dvojí státní občanství a v důsledku aplikace dvoustranných mezinárodních smluv o zamezení dvojího státního občanství pozbyly české či československé státní občanství, bez rozdílu, zda se jednalo o osoby narozené před nabytím platnosti (účinnosti) uvedených dvoustranných mezinárodních smluv nebo o osoby narozené po nabytí jejich platnosti (účinnosti).

c) Dotaz Krajského úřadu Plzeňského kraje v plném znění: Vzhledem k tomu, že nebyla tomuto námětu věnována náležitá pozornost, předkládáme k diskusi uvedené téma opětovně. Obsahem tématu je možná aplikace § 31 zákona o státním občanství, tj. nabytí státního občanství České republiky zjednodušeným způsobem, pro fyzické osoby (narozené před účinností či za účinnosti dvoustranných mezinárodních smluv o odstranění a zamezení dvojího státního občanství), které v důsledku dvoustranných mezinárodních smluv o úpravě dvojího státního občanství s některými bývalými socialistickými resp. lidově demokratickými státy, pozbyly české či československé státní občanství.

Příklad: Dítě narozené dne 15.02.1999 v České republice mimo manželství matce, státní občance Ukrajiny, k němuž určil otcovství souhlasným prohlášením rodičů dne 05.05.1999 státní občan České republiky. Volba státního občanství nebyla učiněna. Vzhledem k tomu, že mezi Českou republikou a Ukrajinou (jako nástupnickým státem SSSR) byla uzavřena Smlouva mezi Československou socialistickou republikou a Svazem sovětských socialistických republik ze dne 06.06.1980 o zamezení vzniku dvojího státního občanství s účinností od 05.07.1981 (vyhláška č. 71/1981 Sb., dále jen „Smlouva") do 28.02.2000, je třeba k určení státního občanství dítěte postupovat podle příslušných ustanovení článků 1 a 2 této Smlouvy.

Ustanovení čl. 1 odst. 2 této Smlouvy uvádí: „Jestliže k nezletilému dítěti narozenému mimo manželství státní občance jedné ze smluvních stran po vstupu této Smlouvy v platnost bude určeno otcovství státního občana druhé smluvní strany, mohou rodiče tomuto dítěti zvolit souhlasným prohlášením státní občanství jedné ze smluvních stran do tří měsíců ode dne určení otcovství. Při volbě státního občanství pro nezletilé dítě starší 14 let je platnost souhlasného prohlášení rodičů podmíněna jeho písemným souhlasem". Na shora uvedené ustanovení navazuje článek 2 odst. 2 této Smlouvy, kde je stanoveno: „Jestliže rodiče nepodali souhlasné prohlášení o

volbě státního občanství pro dítě podle článku 1 odst. 2, zachová si dítě státní občanství smluvní strany, které má matka." Z uvedeného vyplývá, že dítě má stejné státní občanství jako matka.

Vycházíme – li ze skutečnosti, že v době, kdy plynula lhůta dle dvoustranných mezinárodních smluv o úpravě dvojího státního občanství s některými bývalými socialistickými, resp. lidově demokratickými státy, pro učinění volby státního občanství, měly tyto osoby dvě státní občanství, z toho jedno bylo české či československé a v důsledku právní úpravy (ex lege) došlo k pozbytí tohoto občanství. Podle názoru Krajského úřadu Plzeňského kraje, může taková osoba, případně její zákonní zástupci (za jejího souhlasu) učinit prohlášení o nabytí státního občanství České republiky podle § 31 zákona o státním občanství.

Krajský úřad Plzeňského kraje zastává názor, že lze § 31 zák. č. 186/2013 Sb. aplikovat rovněž u fyzické osoby, která měla dvojí státní občanství před účinností těchto dvoustranných mezinárodních smluv, a která následně v důsledku těchto dvoustranných mezinárodních smluv české či československé státní občanství pozbyla. Pokud toto právo, jako formu rehabilitace na úseku státního občanství umožnil zákon č. 193/1999 Sb., o státním občanství některých bývalých československých státních občanů, ve znění pozdějších předpisů, skupině bývalých československých, či českých státních občanů, pak nelze toto právo odepřít ani zmiňovaným skupinám českých občanů, což nemohl mít zákonodárce zcela jistě na mysli, neboť v paragrafovém znění ustanovení § 31 zákona o státním občanství tyto skupiny z tohoto práva vyňaty nejsou.

d) Odůvodnění odpovědi MV: Možnost nabýt státní občanství České republiky prohlášením podle § 31 zákona o státním občanství se vztahuje jak na osoby narozené za platnosti (účinnosti) dvoustranných mezinárodních smluv o zamezení dvojího státního občanství, které Československá socialistická republika uzavřela s bývalými socialistickými státy a se Spojenými státy americkými, tak i na osoby narozené před jejich platností (účinností), pokud tyto osoby v důsledku aplikace uvedených dvoustranných smluv české či československé státní občanství pozbyly.

Tato možnost se tedy vztahuje jednak na osoby, které se narodily za platnosti té které smlouvy ve smíšeném manželství státních občanů dotyčných smluvních stran, které české nebo československé státní občanství pozbyly, buď volbou státního občanství druhé smluvní strany provedenou rodiči, nebo na základě kritérií stanovených jednotlivými smlouvami, kdy dítěti zůstalo pouze státní občanství druhé smluvní strany, pokud rodiče volbu neučinili.

Dále se vztahuje také na osoby, kterým bylo v zákonné lhůtě uděleno státní občanství druhé smluvní strany. Takové osoby pozbyly udělením dosavadní státní občanství buď automaticky (Spojené státy americké) a nebo bylo toto udělení vázáno na předložení propouštěcí listiny ze státního svazku druhé smluvní strany (ostatní případy smluv, kromě první smlouvy se SSSR).

V neposlední řadě se tento způsob nabytí českého státního občanství vztahuje i na osoby, které měly dvojí státní občanství před nabytím platnosti některé z uvedených smluv a na které smlouva dopadla již za jejich života, i přesto, že byla ve smlouvě stanovena právní fikce, podle které byly osoby považovány výhradně za státní občany té smluvní strany, jejíž státní občanství si zvolily nebo jejíž státní občanství jim bylo určeno na základě zákonných kritérií.

Řada bývalých českých či československých státních občanů již tímto způsobem české státní občanství skutečně nabyla zpět.

17. K § 32 a § 34 zákona o státním občanství

a) Dotaz Krajského úřadu Jihomoravského kraje: Je v pořádku přijmout prohlášení učiněné fyzickou osobou podle ust. § 32 a neřešit, že jeho otec učinil prohlášení podle ust. § 34? Nedošlo tím k přerušení přímé linie, když otec prohlašovatele vlastně připustil, že mu osvědčení bylo vydáno neoprávněně a měl spíše činit prohlášení podle ust. § 32 ?

b) Odpověď MV: Učiněním prohlášení podle § 34 zákona o státním občanství otcem fyzické osoby nedošlo k přerušení příbuzenství v linii přímé. Syn jako potomek otce (bývalého občana podle § 32 odst. 1 zákona o státním občanství) v přímé linii může postupovat podle § 32 odst. 2 zákona o státním občanství a učinit prohlášení o nabytí státního občanství.

c) Dotaz Krajského úřadu Jihomoravského kraje v plném znění: Prohlašovatel učinil prohlášení podle ust. § 34. Splňuje všechny podmínky k přijetí prohlášení, neboť mu bylo v minulosti neoprávněně vydáno osvědčení, když úřad, který státní občanství zjišťoval, nesprávně posoudil jeho státní občanství, neboť prohlašovatel se stal narozením po matce československým státním občanem a byl k 1.1.1992 státním občanem České a Slovenské Federativní republiky a nebyl státním občanem České republiky. Prohlašovatel byl nepochybně v dobré víře a osvědčení o státním občanství České republiky bylo zrušeno po době delší 10 let od jeho vydání. Jmenovaný nevyužil ust. § 32, ačkoliv by podmínky k přijetí prohlášení podle uvedeného ustanovení splňoval, neboť jeho matka nabyla narozením po otci československé státní občanství, ale nestala se podle ust. § 2 odst. 2 zákona č. 39/1969 Sb. k 1.1.1969 českou státní občankou.

Současně učinil syn, narozený po 1.1.1993, výše uvedeného prohlašovatele prohlášení podle ust. § 32, neboť jemu bylo rovněž neoprávněně vydáno osvědčení o státním občanství České republiky, avšak uvedené osvědčení bylo zrušeno do 10 let od vydání. Jmenovaný se narodil dříve, než nastal den nabytí státního občanství České republiky jeho otce podle ust. § 34 (t.j. dne neoprávněně vydaného osvědčení).

Je v pořádku přijmout prohlášení učiněné takovou osobou podle ust. § 32 a neřešit, že jeho otec učinil prohlášení podle ust. § 34? Nedošlo tím k přerušení přímé linie, když otec prohlašovatele vlastně připustil, že mu osvědčení bylo vydáno neoprávněně a měl spíše činit prohlášení podle ust. § 32 ?

d) Odůvodnění odpovědi MV: Předně je nezbytné upřesnit, že slovní spojení „přímá linie" se vztahuje k pojmu příbuzenství, který je definován jako vztah osob založený na pokrevním poutu, nebo vzniklý osvojením, nikoliv ke kontinuitě státního občanství. Osoby jsou příbuzné v linii přímé, pokud pochází jedna od druhé, příbuznost ve vedlejší linii nastává, pokud osoby nepochází jedna od druhé, ale mají společného předka. Podle počtu zrození, jimiž pochází jedna osoba od druhé v přímé linii, a ve vedlejší linii obě od svého nejbližšího společného předka, se určuje stupeň příbuznosti dvou osob. V řadě přímé se pak podle vztahu k určité osobě rozlišují

ascendenti (v linii vzestupné, tj. rodič, prarodič atd.) a descendenti (v linii sestupné, tj. dítě, vnuk atd.). Právním řádem je příbuzenství upraveno v § 771 až § 927 OZ.

Pro úplnost je dále vhodné zdůraznit, že „bývalým občanem" se podle § 32 odst. 1 zákona o státním občanství rozumí fyzická osoba, která byla k 31.12.1992 státním občanem České a Slovenské Federativní Republiky a nebyla státním občanem české ani slovenské republiky. Jde tedy o fyzickou osobu, která byla k 31.12.1992 pouze československým státním občanem a která zároveň k tomuto datu neměla státní občanství ani jedné z republik československé federace, tedy státní občanství České republiky ani Slovenské republiky.

Syn je stále potomkem svého otce, tzn. bývalého občana podle § 32 odst. 1 zákona o státním občanství. Mohl by tedy postupovat podle § 32 odst. 2 zákona o státním občanství a učinit prohlášení o nabytí českého státního občanství. Skutečnost, že otec učinil prohlášení podle § 34 a tímto způsobem nabyl státní občanství České republiky, nemá na možnost syna učinit uvedené prohlášení vliv. Splnění podmínek pro nabytí státního občanství se bude u syna posuzovat samostatně.

Při posuzování, zda dojde k nabytí státního občanství České republiky potomkem bývalého občana, by se mělo současně vycházet z data nabytí státního občanství České republiky otcem, tedy aktuálně z data nabytí státního občanství České republiky podle § 34 zákona o státním občanství. Za den nabytí státního občanství České republiky se podle § 37 odst. 3 zákona o státním občanství považuje den vydání prvního dokladu prohlašovatele prokazujícího státní občanství České republiky. (Tento den krajský úřad také uvede do listiny o nabytí státního občanství České republiky jako den nabytí státního občanství České republiky.)

Otec byl k datu narození syna, jak vyplývá z dotazu, pouze „československým státním občanem", zároveň nebyl k 31.12.1992 státním občanem České ani Slovenské republiky, případně byl potomkem bývalého občana podle § 32 odst. 1 zákona o státním občanství. V uvedeném případě by mohl syn bývalého občana nabýt prohlášením státní občanství České republiky, pokud však doložil doklad o tom, že není ke dni učinění prohlášení státním občanem Slovenské republiky.

18. K § 34 zákona o státním občanství

a) Dotaz Krajského úřadu Kraje Vysočina: Jaké doklady mohou být neoprávněně vydaným dokladem prokazujícím státní občanství České republiky podle § 34 zákona o státním občanství? Jedná se pouze o osvědčení o státní občanství České republiky vydávané do konce roku 2013 nebo lze přihlédnout i k platnému občanskému průkazu a cestovnímu pasu? Jaký bude den nabytí státního občanství ČR prohlašovatele podle § 34 v případě vydání několika občanských průkazů či cestovních pasů?

b) Odpověď MV: Neoprávněně vydanými doklady prokazujícími státní občanství mohou být všechny doklady, kterými se prokazuje státní občanství podle zákona č. 186/2013 Sb., nebo doklady, kterými se prokazovalo státní občanství České republiky podle předchozích právních předpisů.

c) Dotaz Krajského úřadu Kraje Vysočina v úplném znění: Dle ust. § 34 zákona o státním občanství České republiky může prohlášením nabýt státní občanství České

republiky fyzická osoba, které byl neoprávněně vydán doklad prokazující státní občanství České republiky, pokud byla v dobré víře o tom, že je státním občanem České republiky, a za předpokladu, že takový doklad nebyl ve lhůtě 10 let ode dne jeho vydání zrušen. Dle § 37 odst. 3 téhož zákona se za datum nabytí státního občanství České republiky považuje den vydání prvního dokladu prokazující státní občanství České republiky prohlašovatele.

Ve Vašem přípise č. VS-3201/835.8.1/2-2015, který zasíláme v příloze, je konstatováno, že prohlašovatel musí předložit platný doklad o státním občanství ČR (např. cestovní pas) a současně je řečeno, že prohlášení lze činit až 10 let poté, co byl takový doklad vydán. V takovém případě, navzdory prokázání dobré víry prohlašovatele, nebude prohlašovatel splňovat všechny podmínky pro učinění prohlášení, protože cestovní pas je vydáván s maximální dobou platnosti 10 let.

Prosíme o sdělení, o jaké doklady prokazující státní občanství ČR se jedná – pouze o osvědčení o státní občanství ČR vydávané do konce roku 2013? Nebo lze přihlédnout i k platnému občanskému průkazu a cestovnímu pasu ČR?

A jaký bude den nabytí státního občanství ČR prohlašovatele dle ust. § 34, pokud mu byl vydán např. již druhý občanský průkaz ČR? Bude to datum vydání prvního dokladu o státním občanství ČR nebo datum vydání předloženého dokladu o státním občanství ČR?

d) Odůvodnění odpovědi MV:

Platný cestovní doklad se předkládá vždy, pokud jím fyzická osoba prokazuje svou totožnost.

Za účelem prokázání splnění jedné z kumulativně stanovených podmínek pro nabytí českého státního občanství prohlášením podle § 34 zákona o státním občanství, a to podmínky existence neoprávněně vydaného dokladu prokazujícího státní občanství České republiky, předloží žadatel všechny doklady prokazující existenci státního občanství České republiky, které mu byly v minulosti vydány a kterými disponuje.

Takovým neoprávněně vydaným dokladem prokazujícím státní občanství České republiky může být každý doklad, kterým se prokazuje státní občanství České republiky podle § 41 zákona o státním občanství nebo jiný doklad, kterým se prokazovalo státní občanství České republiky podle předchozích právních předpisů.

Doba „vydržení" státního občanství České republiky způsobem uvedeným v § 34 zákona o státním občanství činí 10 let. Pokud bylo prohlašovateli v minulosti neoprávněně vydáno postupně více dokladů prokazujících státní občanství České republiky a ani jeden z nich nebyl v době platnosti zrušen, datem nabytí státního občanství dle § 34 zákona o státním občanství bude datum vydání prvního neoprávněně vydaného dokladu prokazujícího státní občanství České republiky.

V případě, že je neoprávněně vydaným dokladem cestovní pas nebo občanský průkaz, který má omezenou platnost nejdéle na dobu 10 let, logicky musí prohlašovatel předložit poslední z řady neoprávněně vydaných dokladů prokazujících státní občanství České republiky a pokud je má k dispozici, rovněž všechny přechozí neoprávněně vydané doklady prokazující státní občanství České republiky. Pokud je již prohlašovatel nemá k dispozici, je nezbytné, aby krajský úřad tuto skutečnost ověřil úřední cestou a došetřil, zda, kdy a kolik bylo prohlašovateli takových dokladů postupně neoprávněně vydáno.

Za zrušení dokladu není považováno pozbytí jeho platnosti v důsledku uplynutí času, změny stavu, příjmení, trvalého pobytu, zápisu dětí apod. Tato problematika již byla řešena v zápisu ze státoobčanské porady konané v únoru 2016, viz bod č. 24, strana 25.

Citovaný přípis MV č. VS-3201/835.8.1/2-2015 je připojen v příloze č. 1.

19. K § 34 odst. 1 zákona o státním občanství

a) Dotaz Krajského úřadu Pardubického kraje: Lze spatřovat na straně prohlašovatele/ky dobrou víru o tom, že je státním občanem České republiky, podle § 34 odst. 1 zákona o státním občanství, pokud prohlašovatel/ka v minulosti při podání žádosti o vystavení cestovního pasu uváděl/a nepravdivé skutečnosti, resp. neuvedl/a údaje o nabytí cizího státního občanství?

b) Odpověď MV: V takovém případě nelze na straně prohlašovatele/ky spatřovat dobrou víru o tom, že je státním občanem České republiky a nelze tedy mít za to, že prohlašovatel/ka splňuje podmínky pro nabytí státního občanství prohlášením podle § 34 zákona o státním občanství.

c) Dotaz Krajského úřadu Pardubického kraje v úplném znění: Viz bod 24. zápisu z pracovní porady konané ve dnech 9. a 10. února 2016 v IVS v Benešově (obecně k § 34 – bod 2. dobrá víra prohlašovatele o jeho státoobčanském statusu).

Případ z praxe – fyzická osoba si pravidelně (před ukončením platnosti dokladu) žádá o nový cestovní doklad České republiky, v ISEO je vedena, neshoduje se však příjmení, které v současnosti užívá – doloží cizozemským cestovním dokladem (uzavření manželství, sňatek není v České republice zlegalizován), cestovní doklady České republiky má vyhotovené na příjmení, které užíval/la před vycestování do zahraničí. Tato osoba nabyla v roce 1994 cizí státní občanství a v době nabytí cizího státního občanství byl/la rozvedený/á. Na základě ustanovení § 17 zák. č. 40/1993 Sb. tak u ní došlo k pozbytí českého státního občanství. Prokázání dobré víry prohlašovatele v tomto případě není možné, neboť při podání žádosti o cestovní pasy uváděl/la nepravdivé skutečnosti, resp. neuvedl/la údaje o nabytí cizího státního občanství. V tomto případě je na místě postup dle ustanovení § 31 zákona o státním občanství nikoli dle ustanovení § 34.

d) Odůvodnění odpovědi MV: Jak již bylo uvedeno v zápisu z pracovní státoobčanské porady v únoru 2016, předpoklad dobré víry prohlašovatele musí být ze spisu krajského úřadu patrný. Je proto nezbytné, aby součástí spisu byly mj. podklady k vydání předchozích osvědčení o státním občanství, občanských průkazů, cestovních pasů, ze kterých bude vyplývat, že prohlašovatel na nesprávném vydání dokladu nenese žádnou vinu[3].

Ve věci nabytí státního občanství dle § 34 zákona o státním občanství České republiky nelze rozhodnout kladně tehdy, pokud prohlašovatel uváděl před vystavením předchozích cestovních pasů, občanských průkazů, osvědčení apod. nepravdivé skutečnosti či zamlčoval, resp. neuvedl, údaje o nabytí cizího státního občanství, neboť v takovém případě není možné vycházet z jeho dobré víry.

[3] Viz důvodová zpráva k zákonu o státním občanství České republiky

Jedná-li se o bývalého českého státního občana a jeho dobrá víra ze spisu patrná není[4]*, bude možné opětovné nabytí státního občanství řešit dle ustanovení § 31 zákona o státním občanství České republiky, nikoliv dle § 34 zákona o státním občanství České republiky.*

Pokud se jedná o fyzickou osobu, která pozbyla české státní občanství ex lege podle ustanovení § 17 zák. č. 40/1993 Sb., není na její straně doloženo splnění podmínky prokázání dobré víry o tom, že je státním občanem České republiky, pokud při podání žádosti o vystavení cestovního pasu České republiky neuvedla údaje o nabytí cizího státního občanství. V tomto případě má uvedená fyzická osoba možnost nabýt české státní občanství prohlášením podle § 31 zákona o státním občanství nikoli však dle ustanovení § 34 zákona o státním občanství. S názorem krajského úřadu na posouzení splnění podmínky dobré víry se tak v uvedeném případě MV ztotožňuje.

20. K §35 zákona o státním občanství

a) Dotaz MHMP: Jakým způsobem mají krajské úřady, respektive úřady městských částí v hl. m. Praze, dále postupovat při posuzování podmínky stanovené v § 35 odst. 1 písm. b) zákona o státním občanství s ohledem na rozsudek Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 7. 2. 2017, č. j. 65 A 5/2015-28?

b) Odpověď MV: Krajské úřady, respektive úřady městských částí v hl. m. Praze, budou nadále postupovat podle dosavadního zastávaného výkladu.

c) Dotaz MHMP v úplném znění: Dovolujeme si požádat Ministerstvo vnitra o vyjádření, jakým způsobem mají krajské úřady, respektive úřady městských částí hl. m. Prahy, dále postupovat při posuzování podmínky stanovené v § 35 odst. 1 písm. b) zákona č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů (zákon o státním občanství České republiky), s ohledem na rozsudek Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 7. 2. 2017, č. j. 65 A 5/2015-28.

d) Odůvodnění odpovědi MV: Smyslem ustanovení § 35 zákona o státním občanství je umožnit nabytí českého státního občanství zjednodušeným způsobem osobám, které v České republice prokazatelně žijí nejméně od 10. roku věku a jsou tedy v České republice prokazatelně integrované.

Jak je uvedeno již v důvodové zprávě k zákonu o státním občanství, je třeba vycházet z předpokladu, že nemají být činěny rozdíly mezi osobami, které žijí v České republice od narození a těmi, kteří zde žijí od dětství, protože z hlediska jejich integrace do české společnosti je rozhodující absolvování alespoň poloviny povinné školní docházky v České republice (§ 36 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů) a následný pobyt na území České republiky do dosažení zletilosti.

Vzhledem k tomu, že se jedná se o rozhodnutí nižšího soudu v jedné konkrétní věci (nejde tedy o rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, Nejvyššího soudu nebo Ústavního soudu), budou krajské úřady, respektive úřady městských částí v hl. m. Praze, nadále postupovat dle dosavadního zastávaného výkladu.

---

[4] viz také nález Ústavního soudu č. 6/1996 Sb. ve věci návrhu na zrušení § 17 zákona č. 40/1993 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství České republiky

Kopie citovaného rozsudku KS v Ostravě č.j.: 65 A 5/20125-29 je připojena v příloze č. 2.

21. K § 53 odst. 1 písm. b) zákona o státním občanství

a) Dotaz Krajského úřadu Královéhradeckého kraje: Ověřují se při posuzování splnění podmínky stanovené v § 35 odst. 1 písm. b) zákona o státním občanství pouze 2/3 z celkového oprávněného pobytu prohlašovatele na území České republiky?

b) Odpověď MV: Podle § 35 odst. 1 písm. b) zákona o státním občanství krajský úřad ověřuje, zda se žadatel na území České republiky fakticky zdržoval nejpozději od 10. roku věku ke dni učinění prohlášení nejméně po dobu 2/3 z celkové doby jeho oprávněného pobytu na území České republiky.

c) Dotaz Krajského úřadu Královéhradeckého kraje v úplném znění: Odbor azylové a migrační politiky potvrdí oprávněný pobyt s přestávkou. Před 10. rokem potvrdí oprávněný pobyt, pak potvrdí neoprávněný pobyt a pak opět oprávněný pobyt. Má neoprávněnost pobytu v průběhu doby vliv na splnění podmínky prohlášení? Nebo ověřujeme pouze 2/3 z celkového oprávněného pobytu?

d) Odůvodnění odpovědi MV: Krajský úřad ověřuje, zda se prohlašovatel fakticky zdržuje na území České republiky nejpozději od 10. roku věku po dobu nejméně 2/3 z celkové doby jeho oprávněného pobytu na území České republiky. V tomto bodu dále odkazujeme na zápis z porady konané v únoru 2016, bod č.27, str. 29, který je pro větší přehlednost uveden níže.

Odpověď k bodu č. 27, str. 29: „V případě posuzování splnění podmínky dle § 35 odst. 1 písm. b) zákona o státním občanství České republiky budou krajské úřady vycházet z data povolení oprávněného pobytu prohlašovatele na území České republiky uvedeného ve vyjádření odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra. Pokud není známo přesné datum povolení oprávněného pobytu prohlašovateli, pak je nezbytné vycházet z určení počátku oprávněného pobytu podle závěru uvedeného k bodu č. 25 oddílu III části A tohoto zápisu (tedy od narození prohlašovatele nebo od data povolení oprávněného pobytu rodičům, pokud jim byl povolen až po narození prohlašovatele).

Z tohoto data pak budou krajské úřady vycházet při posuzování splnění požadované doby faktického pobytu prohlašovatele při výpočtu 2/3 z celkové délky oprávněného pobytu na území České republiky.

Příklad: prohlašovatel, nar. 12.2.1997, má povolen trvalý pobyt od 1.2.2001, prohlášení učinil 20.1.2016 ⇨ k datu učinění prohlášení činila délka jeho oprávněného pobytu 14 let a 11 měsíců, tj. 179 měsíců; dvě třetiny z této doby činí 119 měsíců (9 let a 11 měsíců).

V naprosté většině případů je tento způsob výpočtu rozhodného období pro prohlašovatele příznivější."

22. K § 40 zákona o státním občanství

a) Dotaz Krajského úřadu Pardubického kraje, rsp. žádost o rekapitulaci ust. § 40 zákona o státním občanství.

b) Odpověď MV: Státní občanství České republiky nelze v současné době pozbýt jiným způsobem než prohlášením podle § 40 odst. 1 zákona o státním občanství. V případě, že prohlašovatel nesplní zákonem stanovené podmínky, úřad příslušný k přijetí prohlášení toto prohlášení odmítne.

c) Dotaz Krajského úřadu Pardubického kraje v úplném znění: V poslední době se na nás stále častěji obracejí občané s dotazem, jak lze pozbýt české státní občanství. Přesto, že jim vysvětlíme, že nabytí cizího občanství nemá vliv na pozbytí českého státního občanství, české občanství nechtějí. Podmínky dané ustanovením § 40 zákona o státním občanství je však většinou odradí. Prosíme o rekapitulaci tohoto zákonného ustanovení, jelikož se domníváme, že počet občanů se bude každým rokem zvyšovat.

d) Odůvodnění odpovědi MV:

Ústava České republiky stanoví dvě podmínky pro nabývání a pozbývání státního občanství České republiky.

1)Nabývání a pozbývání státního občanství České republiky stanoví zákon.

2)Nikdo nemůže být proti své vůli zbaven státního občanství.

Zákon o státním občanství na ústavním základě koncipuje taxativně stanovené podmínky pro pozbytí českého státního občanství. Jiný postup by byl v rozporu s Ústavou a rovněž s mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republiky vázána.

Státní občanství České republiky nelze v současné době pozbýt jiným způsobem než prohlášením podle § 40 odst. 1 zákona o státním občanství. Zákon stanoví tyto podmínky:

a) prohlašovatel se trvale se zdržuje v cizině,

b) prohlašovatel není v České republice přihlášen k trvalému pobytu a

c) je zároveň státním občanem cizího státu, nebo žádá o nabytí cizího státního občanství a prohlášení o vzdání se státního občanství České republiky činí v souvislosti s nabytím tohoto státního občanství.

Do prohlášení o pozbytí českého státního občanství lze zahrnout i dítě, pro dítě však nelze toto prohlášení učinit samostatně.

Pokud fyzická osoba učiní prohlášení o pozbytí českého státního občanství, krajský úřad nejprve ověří, zda má učiněné podání všechny náležitosti podle § 37 odst. 2 správního řádu. Dále krajský úřad ověří, zda byly předloženy všechny doklady dle § 40 odst. 2 zákona o státním občanství. Úřední cestou následně ověří, zda prohlašovatel není přihlášen na území České republiky k trvalému pobytu.

Pokud zjistí, že podání nemá předepsané náležitosti nebo trpí jinými vadami, postupuje podle § 37 odst. 3 správního řádu a pomůže je prohlašovateli odstranit nebo jej vyzve k jejich odstranění a poskytne mu k tomu přiměřenou lhůtu. Krajský úřad by měl řízení současně podle § 64 odst. 1 písm. a) správního řádu přerušit, pokud se jedná o časově náročnější úkon nebo o pobyt účastníka řízení v zahraničí apod. Z toho důvodu by pak měla být i lhůta poskytnutá krajským úřadem k odstranění vad či nedostatků podání delší.

Pokud nebudou vady či nedostatky podání ve lhůtě poskytnuté správním orgánem odstraněny, rozhodne krajský úřad o zastavení řízení nebo ve věci rozhodne pouze na základě předložených dokladů a prohlášení odmítne.

23. K §42 až § 49 zákona o státním občanství

a) Dotaz Krajského úřadu Zlínského kraje: Je nezbytné, aby byl na žádosti o vydání osvědčení o státním občanství České republiky zaslané příslušnému krajskému úřadu poštou na dotazníku podpis prohlašovatele úředně ověřen? Může toto prohlášení podepsat např. advokát na základě udělené plné moci?

b) Odpověď MV: Zákon na žádosti o vydání osvědčení o státním občanství České republiky ani na dotazníku k této žádosti včetně prohlášení nevyžaduje úředně ověřený podpis, nevyžaduje ani osobní podání žádosti. Lze tedy akceptovat žádost zaslanou poštou, která je opatřena podpisem žadatele bez úředního ověření, včetně žádosti, která je podepsána pouze zástupcem žadatele.

c) Dotaz Krajského úřadu Zlínského kraje v plném znění: Prosíme o vyjádření k možnosti podání žádosti o vydání osvědčení o státním občanství České republiky poštou – je třeba, aby v tomto případě byl u prohlášení v dotazníku úředně ověřený podpis prohlašovatele? Může toto prohlášení podepsat např. advokát na základě udělené plné moci?

d) *Odůvodnění odpovědi MV:*

Platí obecná zásada, že podpis na podání fyzické osoby musí být úředně ověřen pouze tehdy, stanoví-li tak výslovně zákon. V tomto případě zákon úředně ověřený podpis na žádosti ani na dotazníku včetně prohlášení nevyžaduje, nevyžaduje ani osobní podání žádosti. Je tedy nezbytné akceptovat i žádost zaslanou poštou, která je opatřena podpisem žadatele bez úředního ověření.

Účelem institutu zastoupení je, aby za osobu, která buď není způsobilá k právním úkonům anebo která sice způsobilá k právním úkonům je, avšak z nějakého důvodu je nechce či nemůže sama učinit (např. pro nepřítomnost, pro nemoc atd.) činil právní úkony zástupce. Zástupcem účastníka řízení je zákonný zástupce, opatrovník či zmocněnec.

Účastník řízení si může v souladu s § 33 odst. 1 zvolit zmocněnce (např. advokáta) a zmocnění k zastoupení prokáže plnou mocí udělenou písemně či ústně do protokolu. Podání (např. žádost) může učinit zástupce, který je i podepíše. Jak již bylo uvedeno, podpis nemusí být úředně ověřen.

Pokud jedná zástupce se souhlasem zastoupeného (např. na základě plné moci), třetí osoba ví, resp. z okolností musí vědět, že s ní jednající subjekt jedná za jiného, že je žadatelem jiná osoba a zástupce zároveň jedná v mezích oprávnění (plné moci), činí zástupce projev vůle jménem zastoupeného a na jeho účet, takže práva a povinnosti vznikají přímo zastoupenému.

Pokud správní orgán zjistí, že žádost trpí vadami nebo má jiné nedostatky, bude je řešit způsobem uvedeným § 45 odst. 2 správního řádu nebo i dle § 45 odst. 2 zákona o občanství a zjištěné nedostatky či vady pomůže účastníkovi řízení odstranit na místě nebo jej vyzve k jejich odstranění a poskytne mu k tomu přiměřenou lhůtu. Řízení by měl současně dle § 64 odst. 1 písm. a) přerušit.

24. K § 42 a násl. zákona o státním občanství

a) Dotaz Krajského úřadu Pardubického kraje: Žádosti o zjištění státního občanství a vydání osvědčení o státním občanství České republiky podané prostřednictvím zastupitelských úřadů České republiky v cizině trpí ve většině případů nedostatky a vadami. Pro krajský úřad pak nastává složité a časově náročné došetřování za účelem rozhodnutí ve věci.

b) Odpověď MV: Pokud úřad příslušný k rozhodnutí ve věci zjistí, že žádost o vydání osvědčení trpí vadami nebo má jiné nedostatky, bude postupovat způsobem uvedeným v § 45 odst. 2 správního řádu nebo je-li to nezbytné i podle § 45 odst. 2 zákona o státním občanství. Účastníka řízení, který žije v zahraničí, vyzve k jejich odstranění a poskytne mu k tomu přiměřenou lhůtu, která musí být s ohledem na místo pobytu účastníka řízení delší. Krajský úřad je v souladu se správním řádem povinen vydat v běžných případech osvědčení bezodkladně, ve složitých případech vyžadujících archivní šetření do 180 dnů. Pokud dojde k přerušení řízení podle § 64 správního řádu a ustanovení lhůty k odstranění nedostatků podání, po dobu přerušení řízení lhůta pro vyřízení podání „neběží".

c) Dotaz Krajského úřadu Pardubického kraje v plném znění: Žádosti o zjištění státního občanství a vydání osvědčení o státním občanství České republiky zaslaná prostřednictvím zastupitelských úřadů jsou ve většině případů neúplná, chybí matriční doklady, nejsou zlegalizované sňatky (rozvody) žadatelů, v případě žen-žadatelek dochází k nesrovnalostem v užívaném příjmení a příjmení vedeném v našich informačních systémech. Jedná se o provedení více úkonů při zjednání nápravy u těchto žadatelů (nesoulad v ROB, řešení reklamací). Pracovníci zastupitelských úřadů nepodávají těmto žadatelům komplexní informace, pro nás pak nastává složité časově náročné došetřování, abychom vše dali do souladu a vyhověli žadateli.

d) Odůvodnění odpovědi MV: Úřad, který vede řízení ve věci žádosti o vydání osvědčení o českém státním občanství, bude nejprve ověřovat, zda má podaná žádost všechny náležitosti podle § 45 a § 37 odst. 2 správního řádu a současně podle § 45 zákona o státním občanství. Pokud zjistí, že žádost trpí vadami nebo má jiné nedostatky, bude je řešit způsobem uvedeným § 45 odst. 2 správního řádu a zjištěné nedostatky či vady pomůže účastníkovi řízení odstranit na místě nebo jej vyzve k jejich odstranění a poskytne mu k tomu přiměřenou lhůtu. Z důvodu bydliště účastníka řízení v cizině bude muset být lhůta poskytnutá krajským úřadem k odstranění vad či nedostatků podání delší.

Krajský úřad je v souladu se správním řádem povinen vydat v běžných případech osvědčení bezodkladně, ve složitých případech vyžadujících archivní šetření do 180 dnů. S ohledem na místo pobytu žadatele se jedná o časově náročnější řízení. Krajský úřad by měl postupovat v souladu se správním řádem a řízení současně se stanovením přiměřené lhůty k odstranění vad přerušit, jinak osvědčení v zákonné lhůtě vydat nestihne. Pokud dojde k přerušení řízení podle § 64 správního řádu a ustanovení lhůty k odstranění nedostatků podání, po dobu přerušení řízení lhůta pro vyřízení podání „neběží".

Pokud nebudou vady či nedostatky podání ve lhůtě poskytnuté správním orgánem odstraněny, rozhodne krajský úřad o zastavení řízení nebo ve věci rozhodne pouze na základě předložených dokladů a žádosti případně nevyhoví.

25. K § 45 odst. 1 písm. e) zákona o státním občanství

a) Dotaz Krajského úřadu Královéhradeckého kraje: Lze prokazovat automatické (pouze na základě zákona a bez projevu vůle) nabytí německého občanství po předcích dokladem pro vyhnance – typ A (viz příloha č. 3)?

b) Odpověď MV: Uvedeným dokladem by bylo možné prokázat způsob nabytí německého státního občanství pouze za předpokladu, že se jedná o doklad prokazující německé státní občanství podle německého právního řádu. Vzhledem k tomu, že MV v současné době nedisponuje relevantními informacemi o charakteru uvedeného dokladu, nelze odpověď poskytnout.

c) Dotaz Krajského úřadu Královéhradeckého kraje v úplném znění: Jakým způsobem lze prokazovat nabytí německého občanství po předcích? Žadatelé předkládají doklady pro vyhnance – typ A (viz příloha č. 3). Stačí tato karta k prokázání nabytí německého občanství ze zákona (nikoliv na základě projevu vůle)?

d) Odůvodnění odpovědi MV: Zaslaným dokladem by bylo možné prokázat způsob nabytí německého státního občanství pouze za předpokladu, že se jedná o doklad prokazující německé státní občanství podle německého právního řádu. Vzhledem k tomu, že MV v současné době nedisponuje relevantními informacemi o charakteru uvedeného dokladu, nelze odpověď poskytnout.

Krajský úřad by proto měl postupovat v souladu s § 45 zákona o státním občanství a shromáždit všechny potřebné doklady k prokázání státoobčanského statusu osoby, o jejíž státní občanství se jedná. Pokud účastník řízení nepředloží doklad prokazující datum a způsob nabytí cizího státního občanství, ale doklad pro vyhnance typu A, vyzve jej krajský úřad k předložení potvrzení německých úřadů o tom, že se jedná o doklad prokazující německé státní občanství a k jakému datu došlo k jeho nabytí.

MV učiní dotaz na Zastupitelský úřad České republiky v Německu za účelem ověření, zda je doklad pro vyhnance typu A dokladem prokazujícím německé státní občanství a případně i dokladem prokazujícím způsob a datum jeho nabytí. O vyjádření zastupitelských úřadů budou krajské úřady informovány.

Již bylo potvrzeno, že německé zemské úřady (úřady zemských rad) mohou potvrdit datum i způsob nabytí německého státního občanství, např. nabytí německého státního občanství narozením po původu matky a po rodinné linii.
Příklad potvrzení úřadu zemské rady je v příloze č. 5.

26. K § 45 odst. 1 zákona o státním občanství

a) Dotaz Krajského úřadu Královéhradeckého kraje: Lze výpisem z rodinné knihy doložit německé občanství manžela v době uzavření manželství?

b) Odpověď MV: Uvedeným dokladem by bylo možné prokázat německé státní občanství manžela pouze za předpokladu, že se jedná o doklad prokazující německé státní občanství podle německého právního řádu.

MV požádá zastupitelský úřad České republiky v Německu o zjištění, zda lze výpis z rodinné knihy k fyzické osobě považovat za doklad prokazující její (německé) státní občanství.

c) Dotaz Krajského úřadu Královéhradeckého kraje v plném znění: Při prokazování, že státní občan/ka České republiky nabyl/a německé státní občanství za trvání manželství s německým občankou/em, předkládají žadatelé výpis z rodinné knihy. V oddíle 7„Poznámka o státním občanství manželů a podklad" je u německého manžela tento oddíl nevyplněn, u české manželky je uvedeno občanství, a jakým dokladem jej prokazuje - pas) viz příloha č. 4.

Dle sdělení Zastupitelského úřadu České republiky v Německu, pokud tento údaj není vyplněn, lze usuzovat, že se jedná o občana Německa. Lze tímto výpisem doložit německé občanství manžela v době uzavření manželství?

d) Odůvodnění odpovědi MV: Výpisem z rodinné knihy by bylo možné prokázat německé státní občanství manžela pouze za předpokladu, že se jedná o doklad prokazující německé státní občanství podle německého právního řádu. Vzhledem k tomu, že MV v současné době nedisponuje relevantními informacemi o charakteru uvedeného dokladu, nelze odpověď poskytnout.

Při posuzování kontinuity státního občanství žadatele o vydání osvědčení (§ 17 zákona č. 40/1993 Sb.) je nezbytné, aby byl předložen německý pas, občanský průkaz či jiný doklad, kterým bude prokázáno státní občanství manžela, německého státního občana. Za účelem ověření uvedené informace MV požádá zastupitelský úřad České republiky v Německu o zjištění, zda je výpis z rodinné knihy možné považovat za doklad prokazující německé státní občanství fyzické osoby. O vyjádření zastupitelských úřadů budou krajské úřady informovány.

27. K § 17 zákona č. 40/1993 Sb.

a) Dotaz Krajského úřadu Královéhradeckého kraje: Krajský úřad ověřuje, zda fyzická osoba, která byla naturalizována po datu 20.8.1997 ve Spojených státech amerických, nepozbyla státní občanství České republiky podle § 17 zákona č. 40/1993 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství České republiky, ve znění pozdějších předpisů, neboť její manžel byl v okamžiku naturalizace americkým státním občanem. Je možné při prokazování státního občanství manžela vycházet z obecně známé skutečnosti, že se fyzická osoba stává státním občanem Spojených států amerických narozením na jejich území (ius soli) nebo je nezbytné tuto skutečnost prokazovat jinými doklady?

b) Odpověď MV: Při prokazování státního občanství fyzické osoby narozené na území Spojených států amerických postačí, pokud je k této osobě doložen matriční doklad obsahující údaj o místě jejího narození. Pokud je místo narození na území Spojených států amerických, není již třeba nabytí amerického občanství narozením prokazovat jinými doklady. Právní úprava nabývání amerického státního občanství zakotvuje princip ius soli, tzn. že americké státní občanství nabyde narozením každá osoba, která se narodí na území Spojených států amerických. Jde o natolik známý fakt, že je z něho při zjišťování státního občanství konkrétní fyzické osoby možné vycházet.

c) Dotaz Krajského úřadu Královéhradeckého kraje v plném znění: Je možné při prokazování skutečnosti, že byl manžel v době nabytí amerického občanství občanem Spojených států, přijmout fakt, že pokud se manžel narodil na území Spojených států, stává se automaticky občanem Spojených států? Je nutné tuto skutečnost prokazovat jinými doklady?

d) Odůvodnění odpovědi MV: Podle právního řádu Spojených států amerických dochází k nabytí amerického státního občanství narozením na území Spojených států amerických. Jedná se o zakotvení zásady ius soli. Jde o natolik známý fakt, že je z něho při zjišťování státního občanství konkrétní fyzické osoby možné vycházet. Je však nezbytné, aby bylo prokázáno, že se fyzická osoba, o jejíž státní občanství se jedná, skutečně narodila na území Spojených států amerických. Za tímto účelem je dostačující, pokud je předložen matriční doklad, na němž je místo narození uvedené osoby na území Spojených států amerických uvedeno.

28. K § 42 a násl.

a) Dotaz Krajského úřadu Královéhradeckého kraje: Je nezbytné požadovat potvrzení o doručení osvědčení o státním občanství v cizině prostřednictvím zastupitelského úřadu České republiky?

b) Odpověď MV: Krajské úřady by měly vyžadovat poskytnutí údajů o doručení osvědčení.

c) Dotaz Krajského úřadu Královéhradeckého kraje v plném znění: Je nutné požadovat po zastupitelských úřadech České republiky, aby nám zpětně zasílaly potvrzení o převzetí osvědčení o státním občanství žadatelem?

d) Odůvodnění odpovědi MV: Krajské úřady by měly ověřit, kdy bylo osvědčení doručeno. Doručení osvědčení sice není rozhodující z hlediska ukončení řízení ve věci zjišťování státního občanství, jedná se však o výsledek správního řízení. Za doručení osvědčení účastníkovi řízení v cizině odpovídá zastupitelský úřad, který by měl příslušnému krajskému úřadu sdělit, zda a k jakému datu došlo k doručení osvědčení. Pokud tato informace nebude zastupitelským úřadem poskytnuta, domníváme se, že není nezbytné, aby krajský úřad poskytnutí informace urgoval a dále vyžadoval. Do spisu se poznamená, že doručení osvědčení nebylo potvrzeno.

29. K § 48 zákona o státním občanství

a) Dotaz Krajského úřadu Libereckého kraje: Prosíme o vyjádření, zda mají krajské úřady vystavovat potvrzení o tom, že fyzická osoba není k datu jeho vydání státním občanem České republiky podle ust. § 15a zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů nebo podle § 48 zákona o státním občanství.

b) Odpověď MV: Krajský úřad bude postupovat podle § 48 zákona o státním občanství a na základě žádosti po provedeném státoobčanském šetření vydá za předpokladu splnění podmínek pro jeho vydání osvědčení o tom, že fyzická osoba není státním občanem České republiky.

c) Dotaz Krajského úřadu Libereckého kraje v úplném znění: Krajský úřad příslušný k vydání osvědčení na žádost osoby, která je oprávněna podle § 42 zákona o státním občanství požádat o vydání osvědčení, vydá osvědčení o tom, že fyzická osoba není k datu jeho vydání státním občanem České republiky; rozhodnutí se v takovém případě písemně nevyhotovuje.

Jedná se nám konkrétně o to, že občané Kazachstánu žádají provedení šetření ve vedených státoobčanských evidencích žadatelů o udělení státního občanství České republiky a vydání výpisu – výsledku provedeného šetření. V rámci jednotného postupu prosíme o vyjádření, zda mají krajské úřady vystavovat potvrzení podle ust. § 15a zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů:
(1) Kraj je povinen vydávat potvrzení a vyhotovovat zprávy pro potřeby právnických a fyzických osob, stanoví-li tak zvláštní právní předpis,
(2) Kraj vydává potvrzení potřebná pro uplatnění práva v cizině i v případě, že právní předpis takovou povinnost neukládá, ale požadované údaje jsou mu známy,
nebo vydat osvědčení dle ust. § 48 zákona o státním občanství, že fyzická osoba není k datu jeho vydání státním občanem České republiky.

d) Odůvodnění odpovědi MV: Podle § 15a krajského zřízení postupuje krajský úřad při výkonu samostatné působnosti. Pokud jde o státní správu, jejíž výkon byl zákonem svěřen orgánům kraje, vykonávají ji orgány kraje v souladu s ust. § 2 odst. 2 krajského zřízení jako svou přenesenou působnost. Podle § 29 krajského zřízení vykonávají orgány kraje na svém území přenesenou působnost ve věcech, které stanoví zákon.

Zákon, konkrétně zákon o státním občanství, stanoví, že krajský úřad vykonává na svém území přenesenou působnost ve věcech vydání osvědčení. Krajský úřad proto postupuje podle § 48 zákona o státním občanství a vydá na žádost osoby, která je oprávněna podle § 42 požádat o vydání osvědčení, osvědčení o tom, že fyzická osoba není k datu jeho vydání státním občanem České republiky; rozhodnutí se v takovém případě písemně nevyhotovuje.

30. K § 48 zákona o státním občanství

a) Dotaz Krajského úřadu Královéhradeckého kraje: Jaký by měl být postup při vyřizování žádostí občanů Kazachstánu o vydání potvrzení o tom, že nepodali žádost o udělení českého státního občanství?

b) Odpověď MV: Krajský úřad potvrzení o tom, zda fyzická osoba podala žádost o udělení státního občanství České republiky, nevydává. Krajský úřad může postupovat pouze podle § 48 zákona o státním občanství a § 4 vyhlášky č. 191/2014 Sb., o vzorech dokladů podle zákona o státním občanství České republiky a případně vydat osvědčení o tom, že fyzická osoba není státním občanem (státní občankou) České republiky. Nejprve však za účelem určení příslušného úřadu k vydání osvědčení ověří, zda se jedná o osobu, které byl na území České republiky povolen trvalý pobyt.

c) Dotaz Krajského úřadu Královéhradeckého kraje v úplném znění: Jak postupovat v případě žádostí občanů Kazachstánu o vydání potvrzení o tom, že nepodali žádost o udělení českého občanství (někteří nemají ani trvalý pobyt na území ČR)?

d) Odůvodnění odpovědi MV: Státní správu, jejíž výkon byl zákonem svěřen orgánům kraje, vykonávají orgány kraje v souladu s ust. § 2 odst. 2 krajského zřízení jako svou přenesenou působnost. Podle § 29 krajského zřízení vykonávají orgány kraje na svém území přenesenou působnost ve věcech, které stanoví zákon. Zákon, konkrétně zákon o státním občanství, stanoví, že krajský úřad vykonává na svém území přenesenou působnost ve věcech vydání osvědčení.

Pokud jde o potvrzení státoobčanského statusu fyzické osoby v negativním smyslu, může krajský úřad v přenesené působnosti vydat pouze osvědčení podle § 48 zákona o státním občanství. Potvrzení o tom, zda byla či nebyla fyzickou osobou podána žádost o udělení státního občanství České republiky v přenesené působnosti nevydává, neboť to zákon nestanoví.

Krajský úřad by měl postupovat tak, že se obrátí na MV, odbor všeobecné správy, oddělení státního občanství a matrik s dotazem, zda konkrétní fyzická osoba prochází ústřední evidencí osob, kterým bylo uděleno státní občanství České republiky. Pokud cizinec, státní občan Kazachstánu, nemá a neměl trvalý pobyt na území České republiky povolen, krajský úřad podání postoupí Úřadu městské části Prahy 1, neboť není úřadem místně příslušným k podání žádosti. Existenci trvalého pobytu lze ověřit nahlédnutím do CIS či ISEO. Místně příslušným úřadem je Úřad městské části Praha 1, který provede státoobčanské šetření a na jeho základě případně vydá osvědčení podle § 48 zákona o státním občanství.

Vzor osvědčení podle § 48 zákona o státním občanství je uveden v příloze č. 4 vyhlášky č. 191/2014 Sb., o vzorech dokladů podle zákona o státním občanství České republiky. Na osvědčení podle uvedeného vzoru může být uveden pouze text „není státním občanem (státní občankou) České republiky". Jiný text se na uvedeném osvědčení neuvádí.

31. K § 57 zákona o státním občanství (v souladu s § 3a zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel, ve znění pozdějších předpisů)

a) Dotaz Krajského úřadu Libereckého kraje: Prosíme o vyjádření k postupu týkajícímu se došetření státního občanství České republiky v případě úmrtí v cizině – reklamace údaje o úmrtí v agendovém informačním systému evidence obyvatel (dále jen „AISEO").

b) Odpověď MV: Krajský úřad bude postupovat podle § 49 zákona o státním občanství, případně podle § 42, je-li podána žádost o vydání osvědčení, které se týká zemřelé osoby.

c) Dotaz Krajského úřadu Libereckého kraje: Prosíme o vyjádření k postupu k došetření státního občanství České republiky v případě úmrtí v cizině – reklamace údaje o úmrtí v AISEO.

Jedná se nám o případ, kdy je v AISEO uvedeno u osoby státní občanství České republiky, tato osoba zemře v cizině, reklamaci úmrtí vyznačí v registrech ČSSZ, na kterou se obrátí dědic oznamující úmrtí. Potomek žádá o vyznačení úmrtí svého příbuzného v registrech. K žádosti je přiložena pouze kopie cizozemského úmrtního listu (bez náležitého ověření a překladu do českého jazyka).

Vzhledem k tomu, že fyzické osoby odešly do ciziny, je pravděpodobné, že mají i jiné cizí státní občanství, popřípadě že u nich mohlo dojít k pozbytí státního

občanství České republiky. Jejich příbuzní žijí v cizině a nedaří se jejich prostřednictvím došetřit státní občanství České republiky zemřelého.

d) Odůvodnění odpovědi MV: Krajský úřad bude při zjišťování státního občanství postupovat podle § 49 zákona o státním občanství, případně podle § 42, je-li podána žádost o vydání osvědčení, které se týká zemřelé osoby.

Podle citovaného ustanovení poskytuje krajský úřad příslušný k vydání osvědčení státním orgánům a orgánům územních samosprávných celků pro výkon jejich působnosti informace o tom, zda fyzická osoba je nebo není státním občanem České republiky, popřípadě informace o tom, zda a k jakému datu byla českým státním občanem či československým státním občanem nebo podle jakého právního předpisu české či československé státní občanství nabyla či pozbyla, v případě, že tuto skutečnost nemůže prokázat fyzická osoba, o jejíž státní občanství se jedná, popřípadě osoba, která je podle tohoto zákona oprávněna požádat o vydání osvědčení, nebo je-li tato skutečnost sporná. Dotčená fyzická osoba je povinna za účelem zjištění státního občanství poskytnout potřebnou součinnost.

Bez součinnosti dotčené osoby, v uvedeném případě potomků zemřelého, však státní občanství zpravidla zjistit nelze. V takovém případě pak ani není možné poskytnout státním orgánům a orgánům územních samosprávných celků pro výkon jejich působnosti informace o tom, zda fyzická osoba, o jejíž státní občanství se jedná, je nebo není státním občanem České republiky, popřípadě informace o tom, zda a k jakému datu byla českým státním občanem či československým státním občanem nebo podle jakého právního předpisu české či československé státní občanství nabyla či pozbyla.

Pokud bude podána žádost o vydání osvědčení, které se týká zemřelé osoby, předloží žadatel doklady uvedené v § 45 zákona o státním občanství. V opačném případě bude žadatel vyzván k jejich doplnění či k odstranění jiných nedostatků žádosti. Krajský úřad provede státoobčanské šetření a na jeho základě ve věci rozhodne. Bez součinnosti žadatele však nebude zpravidla možné státní občanství zjistit a žádosti vyhovět.

32. K §65-§67 zákona o státním občanství

a) Dotaz MHMP: Je nezbytné promíjet předložení dokladů, které je třeba podle zákona o státním občanství předložit, případně jejich ověření, podle § 67 odst. 2 správního řádu, který počítá s vyhlášením rozhodnutí?

b) Odpověď MV: Správní orgán bude nejprve ověřovat, zda má učiněné prohlášení (podání) či žádost všechny náležitosti podle § 37 a § 45 správního řádu a současně podle § 31 až § 35, § 45 a § 66odst. 1 zákona o státním občanství. Pokud příslušný úřad zjistí, že má podání určité nedostatky, bude je řešit způsobem uvedeným v § 37 odst. 3 nebo § 45 odst. 2 správního řádu. Bude-li následně účastník řízení reagovat žádostí o prominutí úředního překladu či vyššího ověření cizozemské listiny, musí příslušný úřad zjišťovat existenci důvodu pro prominutí předložení úředního překladu či cizozemské listiny nebo jejího vyššího ověření, včetně těžko překonatelné překážky.

Samostatné rozhodnutí o vyhovění či nevyhovění žádosti o prominutí odstranění vady nebo nedostatku žádosti (např. předložení úředního překladu či vyššího ověření cizozemské listiny) se nevydává, neboť nejde o meritorní rozhodnutí. V případě doložení a ověření existence důvodu pro prominutí

zjištěné vady či nedostatku bude, za předpokladu splnění ostatních podmínek, žádosti či prohlášení vyhověno. Řízení tedy vyústí ve vystavení osvědčení nebo listiny o nabytí státního občanství.

Pokud nebude existence důvodu pro prominutí předložení dokladu či jiného nedostatku doložena a ověřena, úřad příslušný k rozhodnutí ve věci řízení zastaví, neboť nebyly odstraněny nedostatky žádosti nebo žádosti nevyhoví (prohlášení odmítne).

c) Dotaz MHMP v úplném znění: Podle ustanovení § 66 odst. 2 zákona o státním občanství České republiky příslušný správní orgán promine ověření dokladu vystaveného orgány cizího státu, který je třeba podle citovaného zákona předložit, pokud by jeho obstarání bylo spojeno s těžko překonatelnou překážkou. Podle ustanovení § 67 odst. 3 zákona o státním občanství České republiky příslušný správní orgán promine předložení dokladu, který je třeba podle citovaného zákona předložit, pokud by jeho obstarání bylo spojeno s těžko překonatelnou překážkou. V souladu s ustanovení § 65 zákona o státním občanství České republiky pokud se podle citovaného zákona žadateli ve správním řízení v plném rozsahu vyhovuje, rozhodnutí se písemně nevyhotovuje.

Podle ustanovení § 67 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád"), se rozhodnutí písemně nevyhotovuje, stanoví-li tak zákon; výroková část takového rozhodnutí, podstatné části jeho odůvodnění a poučení o opravném prostředku se pouze vyhlásí a do spisu se učiní záznam, který obsahuje výrokovou část, odůvodnění, datum vydání, číslo jednací, datum vyhotovení, otisk úředního razítka, jméno, příjmení, funkci nebo služební číslo a podpis oprávněné úřední osoby.

Odbor živnostenský a občanskosprávní Magistrátu hl. m. Prahy se setkal s tím, že úřady městských částí postupují při promíjení ověření, popř. předložení dokladů různými způsoby. Některé úřady vydávají rozhodnutí, jiné provádějí pouze záznam do spisu. Podle našeho názoru je poněkud problematické, že ustanovení § 67 odst. 2 správního řádu počítá s vyhlášením rozhodnutí. Ústní vyhlášení v případě pobytu účastníka řízení v zahraničí je však nereálné. Z tohoto důvodu bychom chtěli požádat o názor Ministerstva vnitra na způsob promíjení předložení dokladů, popř. jejich ověření.

d) Odůvodnění odpovědi MV: Úřad, který vede řízení ve věci prohlášení o nabytí státního občanství České republiky nebo vydání osvědčení o českém státním občanství, bude nejprve ověřovat, zda má učiněné prohlášení (podání) či žádost všechny náležitosti podle § 45 a § 37 správního řádu a současně podle § 31 až § 35 nebo § 45 zákona o státním občanství. V rámci tohoto posuzování se bude zabývat i tím, zda jsou připojené veřejné listiny opatřeny úředním překladem do českého jazyka i úředním ověřením (např. Apostille, superlegalizace) v souladu se zákonem a mezinárodními smlouvami.

Pokud příslušný úřad zjistí, že má podání určité nedostatky, bude je řešit způsobem uvedeným v § 37 odst. 3 nebo § 45 odst. 2 správního řádu. Zjištěné nedostatky či vady pomůže účastníkovi řízení odstranit na místě nebo jej vyzve k jejich odstranění a poskytne mu k tomu přiměřenou lhůtu. Řízení může rovněž dle § 64 odst. 1 písm. a) správního řádu přerušit. Bude-li následně účastník řízení reagovat žádostí o prominutí úředního překladu či vyššího ověření cizozemské listiny, musí příslušný úřad zjišťovat existenci důvodu pro prominutí předložení

úředního překladu či cizozemské listiny nebo jejího vyššího ověření, včetně těžko překonatelné překážky.

V případě doložení a ověření existence důvodu pro prominutí zjištěné vady či nedostatku bude, za předpokladu splnění ostatních podmínek, žádosti či prohlášení vyhověno. Řízení tedy vyústí ve vystavení osvědčení nebo listiny o nabytí státního občanství.

Pokud nebude existence důvodu pro prominutí předložení dokladu či jiného nedostatku doložena a ověřena, úřad příslušný k rozhodnutí ve věci řízení zastaví, neboť nebyly odstraněny nedostatky žádosti nebo žádosti nevyhoví (prohlášení odmítne). V takovém případě bude vyhotoveno písemné rozhodnutí, které bude obsahovat veškeré náležitosti dle správního řádu, včetně odůvodnění. V písemně vyhotoveném rozhodnutí tak bude uvedeno, proč bylo řízení zastaveno nebo z jakého důvodu nebylo vyhověno žádosti o prominutí úředního překladu či vyššího ověření cizozemské listiny, pokud bude zjištěný nedostatek důvodem pro zastavení či nevyhovění žádosti (odmítnutí prohlášení).

Samostatné rozhodnutí o vyhovění či nevyhovění žádosti o prominutí úředního překladu či vyššího ověření cizozemské listiny se tedy nevydává, neboť nejde o meritorní či procesní rozhodnutí, resp. zákon nestanoví, že má jít o formalizovaný projev vůle orgánu veřejné správy (ve formě rozhodnutí včetně usnesení).

Při kontrolách na úřadech městských částí v hlavním městě Praze proto musí být věnována pozornost otázce, zda se tyto úřady pečlivě zabývají zjišťováním a posuzováním oněch „těžko překonatelných překážek", které na straně účastníků řízení nastaly a jsou důvodem pro prominutí např. úředního překladu či vyššího ověření cizozemské listiny.

Domníváme se, že ve většině případů je nezbytné učinit výzvu k odstranění nedostatků žádosti a stanovit žadateli lhůtu k jejich odstranění. Ze spisu, který bude předmětem kontroly, by mělo vyplývat, jaký byl postup úřadu, pokud byly zjištěny nedostatky a účastník řízení požádal o prominutí jejich odstranění (např. předložení úředního překladu veřejné listiny či jejího vyššího ověření) z důvodu těžko překonatelné překážky. Takové podání by předně mělo být opřeno o konkrétní skutečnosti, v nichž je existence těžko překonatelné skutečnosti spatřována (např. vzdálenost bydliště od úřadu, od překladatele apod.). Následně musí úřad existenci těžko překonatelných překážek ověřit. Pokud tak učiní a existence těžko překonatelné překážky je doložena, nebude již nadále doplnění chybějící náležitosti či jiné odstranění vady vyžadovat a žádosti (prohlášení) vyhoví.

33. K nařízení vlády č. 594/2006 Sb., o přepisu znaků do podoby, ve které se zobrazují v informačních systémech veřejné správy, ve znění nařízení vlády č. 100/2007 Sb. (dále jen „nařízení vlády č. 594/2006 Sb.")

a) Dotaz Krajského úřadu Jihočeského kraje: Jak postupovat v těch případech, kdy úřední překlad cizozemského matričního dokladu neodpovídá nařízení vlády č. 594/2006 Sb. a v případech, kdy v úředním překladu nejsou zeměpisné názvy uvedeny v souladu s „Indexem českých exonym".

b) Odpověď MV: *Úřední překlady cizozemských matričních dokladů do českého jazyka musí být vyhotoveny v souladu s nařízením vlády č. 594/2006 Sb. V opačném případě je nezbytné vyzvat účastníka řízení k odstranění nedostatku podání, poskytnout mu k tomu přiměřenou lhůtu a trvat na zajištění*

opravy úředního překladu matričního dokladu v souladu s tímto nařízením. Zároveň je možné řízení přerušit.

Tlumočníci však nemají povinnost pořizovat překlad v souladu s Pravidly české mluvnice nebo Indexem českých exonym, pokud jde o zeměpisná jména. Předložení takového dokladu nemůže matrikář odmítnout.

c) Dotaz Krajského úřadu Jihočeského kraje v úplném znění: Nadále přetrvávají problémy s překlady cizozemských matričních dokladů vyhotovenými soudními tlumočníky.

Jak postupovat v těch případech, kdy soudní překlad neodpovídá nařízení vlády č. 594/2006 Sb., případně zeměpisné názvy nejsou uvedeny v souladu s „Indexem českých exonym". Přes upozornění na zjevné rozdíly, soudní tlumočník odmítá provést opravu a trvá na původním překladu.

d) Odůvodnění odpovědi MV: Úřední překlady cizozemských matričních dokladů do českého jazyka musí být vyhotoveny v souladu s nařízením vlády č. 594/2006 Sb. Uvedené nařízení vlády je právním předpisem, který stanoví pravidla přepisu některých znaků latinky a cyrilice do českého jazyka. Pokud není úřední překlad cizozemského matričního dokladu s uvedeným nařízením vlády v souladu, je nezbytné vyzvat účastníka řízení k odstranění nedostatku podání, poskytnout mu k tomu přiměřenou lhůtu a trvat na zajištění opravy úředního překladu matričního dokladu v souladu s nařízením vlády č. 594/2006 Sb. Zároveň je možné řízení přerušit.

Pokud mají krajské úřady k dispozici jakoukoli korespondenci vedenou s jednotlivými tlumočníky, uvítáme její zaslání na vědomí MV.

Tlumočník však nemusí pořizovat překlad v souladu s Pravidly české mluvnice nebo Indexem českých exonym, pokud jde o zeměpisná jména. Viz také Zápis z pracovní porady konané ve dnech 30. a 31. 5 2017, bod. č. 39, str. 56, 57.

34. K § 12 správního řádu

a) Dotaz Krajského úřadu Plzeňského kraje: Mají krajské úřady postupovat podle zápisu z porady konané ve dnech 9. a 10. února 2016, k odpovědi na dotaz č. 20, str. 22, tj. v případě osobního podání učiněného u nepříslušného úřadu žadatele poučit, že se dostavil k úřadu, který není dle § 37 odst. 1 zákona o státním občanství místně ani věcně příslušný k přijetí podání a odkázat jej na úřad, který je podle trvalého pobytu nebo posledního trvalého pobytu k přijetí podání příslušný?

b) Odpověď MV: Krajské úřady budou postupovat v souladu se zápisem z porady konané ve dnech 9. a 10. února 2016, odpověď na dotaz č. 20, str. 22.

c) Dotaz Krajského úřadu Plzeňského kraje v úplném znění: S odvoláním na postup domluvený na semináři v únoru 2016 pro podání (osobní) žádostí o vydání osvědčení, tj. zejména o vydávání osvědčení o státním občanství České republiky pro děti narozené v cizině, bez trvalého pobytu na území České republiky, kdy je místně a věcně příslušný Úřad městské části Praha 1, na základě poznatků konstatujeme, že není dodržován. Od matričních úřadů máme informace, že Úřad

městské části Praha 1 požaduje, aby žádosti o osvědčení nabíraly matriční úřady, u kterých si žadatel požádal o zápis do zvláštní matriky a takto podanou žádost jim tento úřad postoupil. Pokud Úřad městské části Praha 1 poskytuje tyto informace, je to podle názoru Krajského úřadu Plzeňského kraje v rozporu se zákonem a nelze situaci podřadit pod dobrou správu, neboť tuto nelze konat na základě příkazu jiné samosprávy. Uvedený postup není ani v souladu se zápisem MV ze shora uvedené porady str. 14 (odpověď MV k otázce č. 10 v návaznosti na odpověď k dotazu č.20, str. 22.

Otázka tudíž zní, zda máme postupovat dle zápisu, tj. v případě osobního kontaktu bude žadatel poučen, že se dostavil k úřadu, který není dle § 37 odst. 1 zák. o státním občanství místně ani věcně příslušný k přijetí podání a bude se svým podáním odkázán na úřad, který je podle trvalého pobytu nebo posledního trvalého pobytu k přijetí příslušný?

Pokud se takový žadatel obrátí na Krajský úřad Plzeňského kraje, který je věcně příslušný agendu státního občanství vyřizovat, lze, nikoli však povinně, na případy aplikovat v rámci dobré správy § 12 správního řádu anebo se nabízí řešení poskytnout poradenství v rozsahu vyplnění žádosti a dotazníku a kompletace dokladů a adresy, kam má být podání zasláno. Žadateli lze doporučit, aby si na dotazníku nechal úředně ověřit svůj podpis, neboť součástí dotazníku je prohlášení, tedy nezastupitelný úkon a pro urychlení vložil hodnotu správního poplatku (100 Kč) do obálky (případně poskytnout poučení, že ceniny se takto nezasílají a v případě ztráty neuspěje s reklamací, ale řízení se urychlí) a odkázat žadatele na poštovní úřad, aby zásilku odeslal adresátovi.

Není však opodstatněné, aby Úřad městské části Praha 1 požadoval obdobné činnosti na věcně nepříslušných matričních úřadech a v tomto smyslu poskytoval informace.

d) Odůvodnění odpovědi MV: Krajské úřady budou postupovat dle zápisu z porady konané ve dnech 9. a 10. února 2016, viz odpověď na dotaz č. 20, str. 22.

K tomu je nezbytné doplnit, že pokud bude fyzická osoby trvat na učinění podání u úřadu, který není věcně nebo místně příslušný, tento úřad podání přijme a podle § 12 správního řádu jej postoupí tomu úřadu, který je věcně nebo místně příslušný.

Následuje text z citovaného zápisu k bodu č. 20, str. 22 zápisu z porady konané ve dnech 9. a 10. února 2016:

Krajské úřady budou postupovat jednotně tak, že v případě osobního kontaktu bude prohlašovatel poučen, že se dostavil k úřadu, který není podle § 37 odst. 1 zákona o státním občanství České republiky místně příslušný k přijetí prohlášení a bude se svým podáním odkázán na úřad, který je podle jeho trvalého pobytu nebo posledního trvalého pobytu k přijetí prohlášení příslušný.

V případě doručení písemného prohlášení (podání) na nepříslušný úřad je pak nezbytné postupovat v souladu s § 12 správního řádu a podání pro nepříslušnost usnesením postoupit. Stejný postup je nezbytné zvolit i v případech, kdy bylo prohlášení učiněno osobně u nepříslušného úřadu (zejména z důvodu nedostatku

relevantních údajů, kdy krajský úřad po zahájení řízení vycházel před ověřením údajů o místě trvalého pobytu prohlašovatele pouze z jeho tvrzení).

K tomuto bodu lze také obecně uvést, že pokud je umožněno fyzické osobě učinit podání před kterýmkoliv matričním úřadem nebo obecním úřadem, je to v zákoně výslovně stanoveno. Pokud tato možnost v zákoně výslovně uvedena není, je nezbytné učinit podání (prohlášení) u věcně i místně příslušného úřadu. Správní poplatek vždy vybere úřad příslušný podle § 37 odst. 1 zákona o státním občanství České republiky.

K přijetí prohlášení podle § 36 zákona o státním občanství České republiky je příslušné Ministerstvo vnitra. Je-li přesto prohlášení podle § 36 zákona o státním občanství České republiky učiněno písemně před krajským úřadem, krajský úřad věc neprodleně postoupí usnesením podle § 12 správního řádu Ministerstvu vnitra včetně kolku v hodnotě 500,- Kč, pokud byl k prohlášení připojen, a současně o tom uvědomí toho, kdo prohlášení učinil.

35. K § 4 odst. 1 zákona č. 39/1969 Sb.

a) Dotaz Krajského úřadu Kraje Vysočina: Kde lze zjistit údaj o volbě slovenského (republikového) státního občanství, která byla provedena na základě možnosti stanovené v § 4 odst. 1 zákona č. 39/1969 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství České socialistické republiky, ve znění pozdějších předpisů?

b) Odpověď MV: Údaj o tom, zda a k jakému datu fyzická osoba učinila volbu slovenského státního občanství podle slovenské právní úpravy, lze zjistit pouze dotazem učiněným u příslušného odboru Ministerstva vnitra Slovenské republiky.

c) Dotaz Krajského úřadu Kraje Vysočina v plném znění: Dle ust. § 4 zákona č. 39/1969 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství České socialistické republiky, v tehdy platném znění, mohl státní občan České socialistické republiky prohlášením zvolit státní občanství Slovenské socialistické republiky a opačně, a to do konce roku 1969. Prohlášení o volbě se činilo u místního národního výboru pověřeného vedením matrik, v cizině u diplomatické mise nebo konzulárního úřadu Československé socialistické republiky, příslušných podle místa pobytu občana.

Kde lze zjistit údaj o takto provedené volbě? Domníváme se, že údaj o volbě státního občanství byl kromě občanských průkazů rovněž vyznačován i v matriční knize narození dotyčné osoby. Lze se spoléhat na zápis dodatečného záznamu do knihy narození a na sdělení z ústřední evidence osob, které nabyly nebo pozbyly státní občanství České republiky, kterou vede MV?

Lze dle čl. 4 sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 235/1995 Sb., o smlouvě mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o úpravě některých otázek na úseku matrik a státního občanství, vyžadovat sdělení z centrální evidence Ministerstva vnitra Slovenské republiky a datu nabytí/ pozbytí státního občanství? Z praxe víme, že na takové žádosti bezodkladně reagují.

d) Odůvodnění odpovědi MV: V informačním systému Ústřední evidence fyzických osob, které nabyly nebo pozbyly státní občanství České republiky (dále jen

„ústřední evidence"), jejímž správcem je MV, jsou vedeny pouze osoby, které provedly volbu českého (republikového) státního občanství podle § 4 odst. 2 zákona č. 39/1969 Sb.

V § 4 odst. 1 zákona č. 39/1969 Sb. byla stanovena pro osoby, které se staly republikovými státními občany podle § 2 zákona č. 39/1969 Sb., pouhá možnost provedení volby slovenského státního občanství. Pokud se taková fyzická osoba rozhodla zákonem dané možnosti využít a zvolit si republikové slovenské státní občanství, musela postupovat podle slovenské republikové právní úpravy, konkrétně podle zákona č. 206/1968 Zb. Taková volba tedy byla provedena podle slovenské republikové právní úpravy.

V případě pochybností o způsobu nabytí státního občanství Slovenské republiky je nezbytné informaci získat od MV Slovenské republiky.

Zápis v matriční knize narození není v tomto ohledu relevantní, neboť se jednalo o osoby, které se na Slovensko dávno odstěhovaly a s českým matričním úřadem již neměli co do činění. Oznamovací povinnost v této souvislosti stanovena nebyla.

Na MV se rovněž obracejí jednotlivé okresní úřady ze Slovenska s žádostí, aby jim MV nabytí státního občanství České republiky volbou potvrdily nebo vyvrátili. Není tedy důvod, proč by se krajské úřady nemohly s žádostí o poskytnutí informací obrátit na slovenskou stranu.

36. K § 17 zákona č. 40/1993 Sb.

a) Dotaz Krajského úřadu Libereckého kraje: Žádost o vyjádření k postupu ověření státoobčanského statusu v případě osob, u kterých je evidováno pozbytí státního občanství České republiky v období od 1. 1. 1993 do 29. 10. 2003 podle ustanovení § 17 zákona č. 40/1993 Sb. bez údaje o osobním stavu v době nabytí cizího státního občanství.

b) Odpověď MV: Údaje o osobním stavu (ženatý/vdaná) každé takové fyzické osoby je vždy nezbytné došetřit (avšak pouze na základě podnětu oprávněné fyzické osoby nebo správního orgánu) jinak by nebylo možné v souladu s judikátem Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2007, č. j.: 1 As 62/2006-82 posoudit, zda u této osoby došlo či nedošlo nabytím cizího státního občanství na vlastní žádost v období od 1.1.1993 do 29.10.2003 k pozbytí státního občanství České republiky.

c) Dotaz Krajského úřadu Libereckého kraje v úplném znění: Pozbytí českého státního občanství nabytím cizího státního občanství v období od 1. 1. 1993 do 29. 10. 2003: Dne 29. října 2003 vstoupil v účinnost zákon č. 357/2003 Sb., kterým se změnil zákon č. 40/1993 Sb.; tímto dnem bylo mimo jiné novelizováno ustanovení § 17 - k pozbytí státního občanství České republiky nedojde v případech, kdy došlo k nabytí cizího státního občanství v souvislosti s uzavřením manželství se státním občanem cizího státu, a to za předpokladu, že došlo k nabytí cizího státního občanství manžela za trvání manželství. K pozbytí státního občanství České republiky nedojde ani v případech, kdy k nabytí cizího státního občanství došlo narozením.

Z judikátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2007, č. j.: 1 As 62/2006-82, vyplývá, že je třeba stejně nahlížet i na osoby, které nabyly státní občanství

manžela za trvání manželství již před dnem 29. 10. 2003, tj. že tyto osoby nikdy státní občanství České republiky nepozbyly.

Prosíme o vyjádření k postupu v případě osob, u kterých evidujeme pozbytí státního občanství České republiky v období od 1. 1. 1993 do 29. 10. 2003, podle ustanovení § 17 zákona č. 40/1993 Sb., avšak nemáme uveden stav v době nabytí cizího státního občanství.

d) Odůvodnění odpovědi MV: Relevantní údaje nezbytné k posouzení, zda došlo či nedošlo k pozbytí SO ČR, tj. údaje o osobním stavu fyzické osoby (ženatý/vdaná) musí být v každém konkrétním případě došetřeny. Pokud došetřeny nebudou, nelze u fyzické osoby konstatovat, zda nabytím cizího státního občanství na vlastní žádosti podle § 17 zákona č. 40/1993 Sb. české státní občanství pozbyla či nepozbyla.

Krajský úřad může zahájit šetření státního občanství takové osoby teprve v souvislosti s konkrétním podáním (pouze na základě podnětu oprávněné fyzické osoby nebo správního orgánu). Než bude zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, tj. zda fyzická osoba, o jejíž státní občanství se jedná, byla ke dni nabytí cizího státního občanství (na základě vlastní žádosti) vdaná/ženatý za státního občana státu, jehož státní občanství nabyla, musí být tato fyzická osoba ponechána v evidenci krajského úřadu i v ISEO s dosavadními údaji.

II. OKRUHY PROBLÉMŮ SE ZAMĚŘENÍM NA SPOLUPRÁCI KRAJSKÝCH ÚŘADŮ A MINISTERSTVA VNITRA

1. *K § 6 a § 7 zákona o státním občanství*

a) Stanovisko MV: Při posuzování státního občanství narozených dětí je nezbytné důsledně rozlišovat mezi nabytím státního občanství České republiky na základě souhlasného prohlášení rodičů o určení otcovství státního občana České republiky podle § 7 zákona o státním občanství a nabytím státního občanství České republiky na základě nabytí právní moci rozhodnutí soudu o určení otcovství státního občana České republiky podle § 6 zákona o státním občanství, resp. zda bylo otcovství před soudem oběma rodiči pouze souhlasně prohlášeno nebo zda o určení otcovství soud pravomocně rozhodl.

b) Odůvodnění:

Otcovství k nemanželskému dítěti lze určit podle §779 OZ a § 783 OZ dvěma způsoby:

1) prvním způsobem je určení otcovství souhlasným prohlášením rodičů dítěte, které se činí osobně před soudem nebo před matričním úřadem (§779 OZ),

2) druhým způsobem je určení otcovství pravomocným rozsudkem soudu (§ 783 OZ).

Ad 1) Pokud bylo otcovství určeno souhlasným prohlášením rodičů před soudem nebo matričním úřadem, nabývá dítě české státní občanství za předpokladu splnění zákonem stanovených podmínek podle § 7 zákona o státním občanství.

Podle § 7 odst. 1 zákona o státním občanství nabývá dítě, jehož matka není státní občankou České republiky, avšak je občankou jiného členského státu Evropské unie (viz legislativní zkratka) anebo má trvalý pobyt na území České republiky, anebo je bezdomovkyní, státní občanství České republiky dnem, kdy bylo

učiněno souhlasné prohlášení rodičů o určení otcovství státního občana České republiky.

Podle § 7 odst. 2 zákona o státním občanství nabývá dítě, jehož matka není státní občankou České republiky, státu Evropské unie ani nemá trvalý pobyt na území České republiky a není bezdomovkyní, státní občanství České republiky dnem, kdy bylo učiněno souhlasné prohlášení rodičů o určení otcovství státního občana České republiky, pokud rodiče prokázali otcovství matričnímu úřadu genetickou zkouškou formou znaleckého posudku podle zákona o znalcích a tlumočnících.

Ad 2) Pokud bylo soudem o určení otcovství pravomocně rozhodnuto, nabývá dítě, jehož matka není státní občankou České republiky, státní občanství České republiky podle § 6 zákona o státním občanství dnem nabytí právní moci rozhodnutí soudu o určení otcovství státního občana České republiky.

Vzhledem k tomu, že jsou při oznamování nabytí českého státního občanství v souladu s § 53 zákona o státním občanství stále zjišťovány nedostatky spočívající v nesprávném posouzení způsobů nabytí státního občanství podle § 6 nebo § 7 zákona o státním občanství, je nezbytné důsledně rozlišovat, zda bylo otcovství před soudem oběma rodiči souhlasně prohlášeno nebo zda bylo soudem o určení otcovství pravomocně rozhodnuto.

Je třeba dbát o to, aby nedošlo k záměně mezi nabytím státního občanství České republiky podle § 7 zákona o státním občanství České republiky, ke kterému došlo na základě souhlasného prohlášení rodičů o určení otcovství, včetně případů, kdy došlo k určení otcovství souhlasným prohlášením rodičů učiněným před soudem v souladu s § 415 či § 416 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ zákon o zvláštních řízeních soudních“) a mezi nabytím státního občanství České republiky podle § 6 zákona o státním občanství České republiky, k němuž došlo na základě pravomocného rozhodnutí soudu o určení otcovství v řízení podle §§ 417 – 425 zákona o zvláštních řízeních soudních.

Tato problematika byla řešena také na minulé poradě v únoru 2016, viz zápis z porady bod č. 31, str. 31.

2. *K § 7 odst. 1 zákona o státním občanství*

a) Stanovisko MV: Podmínky pro nabytí státního občanství České republiky dítětem, jehož matka není osobou bez státního občanství ani státní občankou členského státu Evropské unie, Švýcarské konfederace nebo státu, který je smluvní stranou Dohody o Evropském hospodářském prostoru, podle § 7 odst. 1 zákona o státním občanství jsou splněny, pokud má matka dítěte povolen trvalý pobyt na území České republiky již ke dni učinění souhlasného prohlášení o určení otcovství státního občana České republiky.

K nabytí státního občanství České republiky dítětem nedojde, pokud ke dni učinění souhlasného prohlášení o určení otcovství státního občana České republiky neměla matka dítěte povolen trvalý pobyt na území České republiky, ale pouze probíhalo řízení ve věci její žádosti o povolení trvalého pobytu a v uvedené věci nebylo ke dni učinění souhlasného prohlášení o určení otcovství státního občana České republiky pravomocně rozhodnuto.

b) Odůvodnění: V rámci plnění oznamovací povinnosti krajskými úřady v souladu s § 53 zákona o státním občanství byly zjištěny nedostatky spočívající v nesprávném posouzení, zda jsou splněny všechny podmínky pro nabytí státního občanství podle § 7 odst. 1 zákona o státním občanství.

Podle § 7 odst. 1 zákona o státním občanství nabývá státní občanství České republiky dítě, jehož matka není státní občankou České republiky ani občankou státu Evropské unie, Švýcarské konfederace nebo státu, který je smluvní stranou Dohody o Evropském hospodářském prostoru a ani osobou bez státního občanství, pokud má matka dítěte na území České republiky povolen trvalý pobyt. K nabytí státního občanství dochází dnem, kdy bylo učiněno souhlasné prohlášení rodičů o určení otcovství státního občana České republiky. Pokud bylo toto prohlášení učiněno před narozením dítěte, k nabytí českého státního občanství dochází dnem narození.

Matka dítěte musí mít povolen trvalý pobyt na území České republiky již ke dni učinění souhlasného prohlášení o určení otcovství státního občana České republiky, nestačí, pokud teprve probíhá řízení o její žádosti o povolení trvalého pobytu a ve věci nebylo ke dni učinění prohlášení pravomocně rozhodnuto.

Matriční i krajské úřady proto musí mimo jiné zjišťovat, zda měla matka dítěte povolen trvalý pobyt na území České republiky již ke dni učinění souhlasného prohlášení o určení otcovství státního občana České republiky.

3. ***K § 9 zákona o státním občanství***

a) Stanovisko MV: Podmínky pro nabytí státního občanství České republiky osvojením podle § 9 zákona o státním občanství na základě rozhodnutí orgánu cizího státu jsou splněny, pokud je občan České republiky uveden ve výroku cizozemského rozhodnutí o osvojení jako osvojitel.

Nestačí, pokud je státní občan České republiky uveden pouze jako osoba, která s osvojením souhlasí a na základě toho je v matričním záznamu narození dítěte provedena změna v údajích o otci a český státní občan je zapsán jako otec dítěte. Dle právního řádu Ukrajiny je otec na rodném listu dítěte vždy uveden, včetně případů, kdy se jedná o fiktivní osobu.

b) Odůvodnění: V rámci plnění oznamovací povinnosti krajskými úřady v souladu s § 53 zákona o státním občanství byly zjištěny nedostatky spočívající v nesprávném posouzení, zda jsou splněny podmínky pro nabytí státního občanství podle § 9 zákona o občanství.

Podle § 9 zákona o státním občanství nabývá dítě, které bylo osvojeno rozhodnutím orgánu cizího státu a alespoň jedním z osvojitelů je státní občan České republiky, státní občanství České republiky dnem nabytí právní moci rozhodnutí o uznání osvojení, pokud bylo osvojení v České republice uznáno podle zákona o mezinárodním právu soukromém.

Podmínky pro nabytí státního občanství České republiky osvojením podle citovaného ustanovení na základě rozhodnutí orgánu cizího státu jsou splněny, pokud je občan České republiky uveden ve výroku cizozemského rozhodnutí o osvojení jako osvojitel. Nestačí, pokud je státní občan České republiky uveden pouze jako osoba, která s osvojením souhlasí (např. jako „fiktivní otec" v rámci specifické ukrajinské právní úpravy, kde musí být otec vždy uveden na rodném listu dítěte, a to i v případě, pokud otec není znám).

Lze uvést konkrétní případ:

Dne 17.5.2017 bylo MV oznámeno, že dne 3.1.2017 nabyla státní občanství České republiky nezletilá osoba podle § 9 zákona o státním občanství.

K oznámení bylo připojeno osvědčení vystavené dne 15.5.2017 o tom, že je tato nezletilá osoba státní občankou České republiky, rodný list nezletilé, oddací list rodičů a rozsudek ukrajinského Chersonského městského soudu ze dne 21.12.2016 ve věci osvojení nezletilé.

Rozsudkem Chersonského městského soudu ze dne 21.12.2016, který nabyl právní moci dne 3.1.2017, bylo vyhověno návrhu paní TK, nar. 1979, státní občance Ukrajiny, ve věci osvojení uvedené nezletilé osoby, ročník narození 2015 a TK byla prohlášena za osvojitelku uvedené nezletilé osoby. Dítě tedy bylo osvojeno paní TK, státní občankou Ukrajiny.

V odůvodnění rozsudku soud pouze konstatoval, že manžel osvojitelky pan PK, nar. 1974, udělil manželce souhlas s osvojením dítěte. Soud dále uložil státnímu matričnímu pracovišti provést v matričním záznamu č. 26 ze dne 13.5.2015 o narození dítěte změny, včetně změny v údajích o otci spočívající v uvedení manžela osvojitelky, pana PK, jako otce dítěte. Doklad o státním občanství manžela osvojitelky, pana PK, který by měl být státním občanem České republiky, doložen nebyl.

V uvedeném případě nezletilá osoba nenabyla české státní občanství podle § 9 zákona o státním občanství, neboť byla osvojena pouze jednou fyzickou osobou, která měla ke dni nabytí právní moci rozhodnutí o osvojení ukrajinské státní občanství a nikoliv státní občanství České republiky. Nebyla tedy splněna jedna z podmínek pro nabytí českého státního občanství podle § 9 zákona o státním občanství, neboť alespoň jeden z osvojitelů nebyl českým státním občanem.

Pro úplnost je vhodné poznamenat, že podle čl. 55 Smlouvy mezi Českou republikou a Ukrajinou o právní pomoci v občanských věcech, č. 123/2002 Sb.m.s., se na území smluvních stran uznávají bez zvláštního řízení rozhodnutí justičních orgánů v občanských věcech, které podle své povahy nevyžadují výkon, pokud v této smlouvě není dále stanoveno jinak.

Kopie rozsudku Chersonského městského soudu ze dne 21.12.2016 ve věci osvojení dítěte je připojena (viz příloha č. 7).

4. *K § 13 odst. 1 zákona o státním občanství*

a) Stanovisko MV: Údaje o sociální integraci, kterou je míněno zejména členství v různých sportovních či zájmových sdruženích a klubech nebo profesních uskupeních na území České republiky, by měly být uváděny v životopisu a zároveň doloženy listinnými podklady, pokud je to možné. Aby bylo možné konstatovat naplnění předpokladu stanoveného v § 13 odst. 1 zákona o občanství u žadatelů, kteří nejsou integrováni po stránce pracovní a rodinné, je nezbytné, aby tito žadatelé prokázali naplnění jiné oblasti své integrace do české společnosti, zejména pak integraci sociální.

b) Odůvodnění: V průběhu řízení o žádostech o udělení státního občanství České republiky podaných podle § 11 a následujících zákona o státním občanství jsou MV zjišťovány určité nedostatky, na které bylo za účelem jejich odstranění na semináři poukázáno.

Podle § 13 odst. 1 zákona o státním občanství je vedle taxativně stanovených podmínek v § 14 zákona o státním občanství předpokladem pro udělení státního občanství České republiky integrace žadatele do české společnosti, zejména pokud jde o integraci pracovní (uplatnění žadatele na trhu práce), rodinnou (intenzita a počet rodinných a osobních vazeb žadatele na státní občany České republiky, resp. jiné osoby trvale žijící v České republice) a v neposlední řadě i sociální (např. podíl na fungování společnosti, činnost v občanských sdruženích, a míra jeho zapojení do společenského života, přijetí kulturních tradic). Otázka naplnění zákonného předpokladu může mít vliv na posouzení, zda je žadatel plně integrován do české společnosti či nikoliv; k prokázání integrace však postačuje naplnění i pouze jednoho předpokladu.

Státní občanství České republiky tak lze udělit, pokud žadatel vedle splnění zákonných podmínek naplňuje i předpoklad plné integrace v české společnosti. Pracovní a rodinná integrace je v naprosté většině případů zmíněna zejména v životopisech a doložena řadou podkladů. Opomíjenou skupinou je pak integrace sociální, kterou je míněno zejména členství v různých sportovních či zájmových sdruženích a klubech, politických nebo profesních uskupeních na území České republiky. Je proto vhodné upozornit žadatele, aby údaje o své případné sociální integraci do české společnosti uváděli v životopisu a doložili je zároveň listinnými podklady, pokud je to možné. Zejména u žadatelů, kteří nejsou integrováni po stránce pracovní a rodinné je důležité, aby prokázali naplnění alespoň sociální integrace. Jinak není možné konstatovat splnění předpokladu stanoveného v § 13 odst. 1 zákona o občanství.

5. *K § 14 odst. 2 a 3 zákona o státním občanství*

a) Stanovisko MV: Krajský úřad upozorní žadatele na formu a obsah životopisu v souladu s ust. § 19 písm. f) zákona o státním občanství. V životopise zpracovaném volnou formou má žadatel uvést mimo jiné také údaje o svém faktickém pobytu na území České republiky, včetně délky zahraničních pobytů během rozhodného období stanoveného v § 14 odst. 1 zákona o státním občanství. Žadatel, který se na území České republiky zdržuje po dosažení věku 15 let ke dni podání žádosti fakticky alespoň 10 let, současně v životopise uvede, zda v posledních 10 letech ke dni podání žádosti pobýval či nepobýval více než 6 (po sobě jdoucích) měsíců v zahraničí. V případě kladné odpovědi rovněž uvede, na území jakého státu nebo států pobýval v rozhodné době více než 6 (po sobě jdoucích) měsíců.

b) Odůvodnění: Pobytová situace žadatele musí být podrobně uvedena v souladu s § 19 písm. f) zákona o státním občanství zejména v životopise zpracovaném volnou formou v českém jazyce. V životopise žadatel uvede zejména údaje o svém faktickém pobytu na území České republiky, včetně délky zahraničních pobytů během rozhodného období stanoveného v § 14 odst. 1 zákona o státním občanství, které činí u žadatele, který je státním občanem členského státu Evropské unie, Švýcarské konfederace nebo státu, který je smluvní stranou Dohody o Evropském hospodářském prostoru států, 3 roky a u žadatele, který je státním občanem třetího státu 5 let.

Vyjádření žadatele, který se na území České republiky zdržuje po dosažení věku 15 let ke dni podání žádosti fakticky alespoň 10 let, k jeho pobytové situaci musí současně obsahovat prohlášení, zda v posledních 10 letech ke dni podání žádosti pobýval více než 6 (po sobě jdoucích) měsíců v zahraničí. Pokud ano, uvede rovněž, na území jakého státu se zdržoval. Důvodem je prokazování podmínky bezúhonnosti v zahraničí dle § 14 odst. 3 písm. b) zákona o občanství a nezbytnost v zákonem stanovených případech předkládat cizozemský výpis z rejstříku trestů nebo obdobný doklad o bezúhonnosti v cizině.

Krajský úřad žádost přijme spolu s připojenými údaji a žadatele pouze poučí o případných nedostatcích. Tuto skutečnost uvede do stanoviska k žádosti. Podání v zákonem stanovené lhůtě postoupí MV.

6. ***K § 14 odst. 4 a 5 zákona o státním občanství***

a) Stanovisko MV: Dokladem podle § 13 písm. b) vyhlášky č. 433/2013 Sb., o prokazování znalosti českého jazyka a českých reálií pro účely udělování státního občanství České republiky je pouze vysvědčení o státní jazykové zkoušce z českého jazyka vykonané na jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky.

Dokladem podle § 13 písm. b) citované vyhlášky není jiné než uvedené vysvědčení ani doklad označený jako osvědčení. Osvědčení je dokladem o absolvované docházce v určitém počtu hodin, nikoli o vykonané zkoušce.

Rovnocenné jazykové zkoušky podle §13 písm. a) až d) citované vyhlášky nenahrazují zkoušky z českých reálií.

Plnoprávným členem ALTE je v České republice pouze Ústav jazykové a odborné přípravy Univerzity Karlovy v Praze.

Tento ústav je proto jako jediný v České republice zkušební institucí při prokazování znalosti českého jazyka a českých reálií pro účely udělování státního občanství České republiky.

Zároveň je tak jako jediný v České republice oprávněn vystavit doklad, kterým bude prokázáno vykonání zkoušky z českého jazyka jako cizího jazyka pro úroveň B1 nebo vyšší podle § 13 písm. d) citované vyhlášky.

Pokud účastník řízení žádá o prominutí splnění podmínky stanovené v § 14 odst. 4 a 5 zákona o státním občanství, je nezbytné, aby doložil potvrzení vystavené lékařem specialistou o nepříznivém zdravotním stavu, v němž bude výslovně uvedeno, že mu tento zdravotní stav neumožňuje zkoušky z českého jazyka a z českých reálií vykonat.

b) Odůvodnění:

Vykonání zkoušky z českého jazyka podle § 14 odst. 4 zákona o státním občanství lze nahradit vykonáním rovnocenné jazykové zkoušky stanovené v § 13 písm. a) až d) vyhlášky č. 433/2013 Sb., o prokazování znalosti českého jazyka a českých reálií pro účely udělování státního občanství České republiky.

Rovnocennými jazykovými zkouškami jsou podle § 13 citované vyhlášky:

a) maturitní zkouška z českého jazyka,

b) státní jazyková zkouška z českého jazyka vykonaná na jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky,

c) státní závěrečná zkouška, státní rigorózní zkouška či státní doktorská zkouška vykonaná na vysoké škole v rámci studijního programu uskutečňovaného v českém jazyce,
d) zkouška z českého jazyka jako cizího jazyka pro úroveň B1 nebo vyšší, certifikovaná Asociací jazykových zkušebních institucí v Evropě (ALTE) a uskutečňovaná plnoprávným členem této asociace.

Podle § 110 odst. 2 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů, může být vzdělávání v jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky ukončeno státní jazykovou zkouškou základní, státní jazykovou zkouškou všeobecnou a státní jazykovou zkouškou speciální. Státní jazykové zkoušky lze vykonat i bez předchozího vzdělávání v jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky. Dokladem o úspěšně vykonané státní jazykové zkoušce je vysvědčení o státní jazykové zkoušce.

Jak z výše uvedeného vyplývá, dokladem podle § 13 písm. b) citované vyhlášky je pouze vysvědčení o státní jazykové zkoušce z českého jazyka vykonané na jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky. Dokladem podle § 13 písm. b) proto není jakékoliv jiné než výše uvedené vysvědčení ani doklad označený jako osvědčení.

Nelze proto akceptovat například osvědčení o základní či jiné znalosti českého jazyka vystavené jazykovou školou s právem státní jazykové zkoušky, neboť se nejedná o doklad prokazující vykonání rovnocenné jazykové zkoušky dle § 13 písm. b) citované vyhlášky. Osvědčení totiž neprokazuje vykonání státní jazykové zkoušky, ale je dokladem pouze o absolvované docházce a výuce v rozsahu určitého počtu (např. 420) vyučovacích hodin. Takové osvědčení nelze akceptovat, ani pokud je na jeho zadní straně uvedeno, že vystavené osvědčení odpovídá úrovni B1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, neboť se nejedná ani o doklad o vykonání rovnocenné zkoušky podle § 13 odst. d) citované vyhlášky. Za prvé nebyla vykonána žádná zkouška a žadatel pouze po určitou dobu docházel na výuku v rozsahu určitého počtu vyučovacích hodin. Za druhé se nejedná o doklad, který by byl certifikován (vystaven) plnoprávným členem ALTE (Asociace jazykových zkušebních institucí v Evropě) dle § 13 písm. d) citované vyhlášky.

Příklad vysvědčení a osvědčení vystavených jazykovou školu s právem státní jazykové zkoušky viz příloha č. 6.

Pro úplnost je vhodné upozornit na skutečnost, že vysvědčení o státní jazykové zkoušce, které je součástí přílohy č. 6 tohoto zápisu a na jehož zadní straně je uvedeno, že státní jazyková zkouška odpovídá úrovni B2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, je dokladem nahrazujícím jazykovou zkoušku podle § 13 písm. b) citované vyhlášky, neboť byla vykonána státní jazyková zkouška na jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky. Není však dokladem nahrazujícím jazykovou zkoušku podle § 13 písm. d) citované vyhlášky, neboť doklad nebyl vystaven plnoprávný členem ALTE.

Plnoprávným členem ALTE je v České republice pouze Ústav jazykové a odborné přípravy Univerzity Karlovy v Praze, který je jako jediný v České republice zkušební institucí při prokazování znalosti českého jazyka a českých reálií pro účely udělování státního občanství České republiky. Zároveň je tak jako jediný v České republice oprávněn vystavit doklad, kterým bude prokázáno vykonání zkoušky

z českého jazyka jako cizího jazyka pro úroveň B1 nebo vyšší podle § 13 písm. d) citované vyhlášky.

Doklad, kterým bude prokázáno vykonání zkoušky z českého jazyka jako cizího jazyka pro úroveň B1 nebo vyšší podle § 13 písm. d) citované vyhlášky, je oprávněn vystavit pouze plnoprávný člen ALTE. Může se tedy jednat i o cizozemský doklad vystavený v zahraničí některým z plnoprávných členů ALTE. Aktuální seznam plnoprávných členů této asociace lze nalézt na jejích webových stánkách (viz http://www.alte.org/membership).

Rovnocenné jazykové zkoušky podle §13 písm. a) až d) citované vyhlášky nenahrazují zkoušky z českých reálií. Na tuto skutečnost je nezbytné žadatele upozornit.

Jedním z předpokladů, který je třeba splnit, aby žadatel nebyl povinen prokazovat znalost českého jazyka je dle § 14 odst. 4 zákona o státním občanství absolvování studia na základní, střední, nebo vysoké škole, na které byl vyučovacím jazykem český jazyk, po dobu alespoň 3 školních let. Takovým studiem však není studium zahraniční školy se sídlem v České republice, neboť se nejedná o vysokoškolské studium podle zákona o vysokých školách[6]. Za účelem splnění uvedeného předpokladu se musí jednat o studium na základní, střední nebo vyšší odborné škole zapsané do školského rejstříku[5] nebo na vysoké škole, která byla zřízena podle zákona o vysokých školách[6] nebo které byl podle tohoto zákona udělen státní souhlas. Stejný výklad platí i pro ust. § 14 odst. 5 zákona o státním občanství.

Pokud účastník řízení žádá o prominutí splnění podmínky stanovené v § 14 odst. 4 a 5 zákona o státním občanství ze zdravotních důvodů, je nezbytné, aby k žádosti současně připojil doklad vystavený lékařem specialistou, v němž bude konstatován jeho zhoršený či nepříznivý zdravotní stav a současně zde bude výslovně uvedeno, že mu tento zdravotní stav neumožňuje zkoušky z českého jazyka a z českých reálií vykonat.

7. *K § 14 odst. 6 zákona o státním občanství*

a) Stanovisko MV: Příjem ze zahraničí musí žadatel doložit tak, aby byl zřejmý jeho zdroj i jeho výše. Zároveň však prokáže, že tento příjem jako daňový rezident České republiky daní.

b) Odůvodnění: Pokud je v dotazníku uvedeno, že má žadatel příjem ze zahraničí, musí doložit nejen doklady, jimiž tento zahraniční příjem a jeho výši doloží, ale zároveň i doklady o tom, že takový příjem podrobuje jako daňový rezident České republiky v souladu se zákonem daňové povinnosti (tj. zahraniční příjem vykazuje v daňovém přiznání k dani z příjmu fyzických osob). Jedná se zejména o příjmy z pronájmu a z kapitálového majetku.

Podle ustanovení § 2 odst. 2 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, mají poplatníci s bydlištěm na území České republiky nebo poplatníci, kteří se zde obvykle zdržují, daňovou povinnost, která se vztahuje

5 §7 odst. 6 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů

6 § 5 odst. 1 a § 39 odst. 1 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách)

jak na jejich příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky, tak i na jejich příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí.

8. *K § 18 zákona o státním občanství*

a) Stanovisko MV: Žádost podaná za nezletilé dítě bude v zákonem stanovených případech vždy obsahovat výslovný písemný souhlas druhého rodiče s udělením státního občanství České republiky.

Každou samostatnou žádost podanou pro dítě je nezbytné postoupit MV jednotlivě. Toto platí i v případě sourozenců.

b) Odůvodnění: V některých případech MV obdrželo žádost podanou pouze jedním z rodičů dítěte, ke které však nebyl připojen souhlas druhého rodiče s úředně ověřeným podpisem ani podpisem učiněným před oprávněnou úřední osobou krajského úřadu. Z žádosti a ani z připojených dokladů navíc nebylo patrné, že by se za účelem podání žádosti na úřad dostavili oba rodiče a podepsali dotazník. Na dotazníku však jsou uvedeny dva podpisy. V takovém případě se lze pouze domnívat, že žádost, resp. dotazník, podepsali oba rodiče dítěte a lze tedy již jen stěží dovodit, že druhý rodič s podáním žádosti vyslovil souhlas.

Pokud žádost podává pouze jeden z rodičů dítěte, bude žádost vždy obsahovat výslovný písemný souhlas druhého rodiče s udělením státního občanství České republiky dítěti. Podpis druhého rodiče bude buď úředně ověřen, nebo učiněn před pracovnicí krajského úřadu. Pokud je druhým rodičem bez dalšího pouze podepsán dotazník, není forma takového souhlasu dostačující.

Podle § 18 zákona o státním občanství mohou podat společnou žádost pouze manželé. Do této žádosti pak mohou zahrnout i své děti. Je to jediný případ, kdy bude žádost dvou, případně více dětí, projednávána společně v jednom řízení v rámci jednoho spisu.

Pokud je podána současně samostatná žádost pro dítě i pro jeho sourozence, zákon neumožňuje vést pro sourozence společné řízení. Jedná se o dvě a více samostatných žádostí, které budou projednány jednotlivě v samostatném řízení. Každou samostatnou žádost podanou pro dítě je proto nezbytné postoupit MV jednotlivě, včetně stanoviska krajského úřadu k žádosti, a to i v případě sourozenců.

Žádosti sourozenců proto nadále nebudou MV postupovány společně tak, že jsou v jednom spise shromážděny doklady za všechny sourozence najednou a opatřeny jedním společným stanoviskem krajského úřadu a souhlasem rodičů.

9. *K § 19 f) zákona o státním občanství*

a) Stanovisko MV: Krajský úřad by měl žadatele při podávání žádosti poučit, že strukturovaný životopis není dokladem podle § 19 písm. f) zákona o státním občanství. Dokladem, který je třeba k žádosti podle § 19 písm. f) připojit, je životopis zpracovaný volnou formou v českém jazyce, ve kterém žadatel uvede zejména údaje o svém pobytu na území České republiky, včetně délky zahraničních pobytů během této doby, pracovní nebo jiné výdělečné činnosti a studiu v České republice a rodinném a společenském životě.

Pokud nemá k žádosti připojený životopis formu a náležitosti stanovené v § 19 písm. f) zákona o státním občanství, krajský úřad o tom žadatele poučí a uvede současně tuto skutečnost do svého stanoviska.

b) Odůvodnění: Životopis připojený k žádosti by měl být podle § 19 písm. f) zákona o státním občanství sepsán volnou formou a měl by obsahovat podrobnější údaje o pobytu na území České republiky, včetně údajů o pracovní či jiné výdělečné činnosti a studiu, rodinném a společenském životě (členství ve sdruženích, klubech, spolková a zájmová činnost) a také o délce všech zahraničních pobytů v rozhodném období ke dni podání žádosti i pobytů v cizině, které v posledních 10 letech ke dni podání žádosti přesáhly 6 měsíců (po sobě jdoucích).

Pokud životopis uvedenou formu nemá nebo neobsahuje zákonem požadované údaje, je nezbytné, aby byl o této skutečnosti žadatel při podání žádosti poučen a upozorněn, že může být MV vyzván k opravě formy či doplnění chybějících údajů. Krajský úřad žádost přijme spolu s připojenými údaji, žadatele pouze poučí o případných nedostatcích a podání v zákonem stanovené lhůtě postoupí MV.

10. *K § 20 odst. 1 zákona o státním občanství*

a) Stanovisko MV: ***Doklady, jimiž lze doložit faktický pobyt dětí, které ještě neplní povinnou školní docházku, jsou zejména: očkovací průkaz, potvrzení o pravidelné lékařské péči nebo potvrzení mateřské školy o pravidelné školní docházce a její délce.***

b) Odůvodnění: Doklady, jimiž lze doložit faktický pobyt dětí, které ještě neplní povinnou školní docházku, na území České republiky, jsou zejména očkovací průkaz, potvrzení o pravidelné lékařské péči nebo potvrzení mateřské školy o pravidelné školní docházce a její délce. U starších dětí, které již plní povinnou školní docházku nebo studují na střední či vysoké škole, jsou to zejména vysvědčení. U osob důchodového věku lze doložit faktický pobyt rovněž potvrzení o pravidelné lékařské péči. U ostatních žadatelů lze požadovanou délku faktického pobytu doložit zejména doklady o pracovní činnosti, tak, aby bylo doloženo období více než 1,5 nebo 2,5 roku ke dni podání žádosti, podle toho, do jaké kategorie cizinců žadatelé spadají.

11. *K § 27 odst. 5 zákona o státním občanství*

a) Stanovisko MV: **Krajský úřad je příslušný k zajištění složení státoobčanského slibu. Dle ustanovení § 27 odst. 5 zákona o státním občanství České republiky může žadatel státoobčanský slib složit nejpozději do 12 měsíců ode dne, kdy mu byla výzva ke složení slibu doručena.**

Krajský úřad proto musí mít doloženo, kdy žadatele vyzval ke složení slibu a kdy byla žadateli tato výzva doručena. Bez dokladu o doručení výzvy nelze určit počátek běhu zákonné lhůty ke složení státoobčanského slibu ani posoudit dodržení této lhůty žadatelem.

Zároveň je třeba zajistit, aby nedocházelo k prodlevám mezi datem vystavení udělovací listiny a datem složení státoobčanského slibu, resp. aby k nim docházelo pouze ve výjimečných případech a z důvodů způsobených samotnými žadateli, nikoli v důsledku prodlení na straně úřadu.

b) Odůvodnění: Krajský úřad je příslušný k podání žádosti o udělení státního občanství České republiky a v případě vydání listiny o udělení státního občanství České republiky rovněž k zajištění složení státoobčanského slibu.

Dle ustanovení § 27 odst. 5 zákona o státním občanství České republiky může žadatel státoobčanský slib složit nejpozději do 12 měsíců ode dne, kdy mu byla výzva ke složení slibu doručena. Z toho vyplývá, že krajský úřad má ve spisu, vedeném k žadateli, založenou výzvu včetně dokladu o datu doručení výzvy - bez tohoto dokladu nelze určit počátek lhůty, kterou mu zákon ke složení slibu stanoví.

Je třeba zajistit, aby k prodlevám mezi datem vystavení udělovací listiny a datem složení státoobčanského slibu docházelo jen ve výjimečných případech a z důvodů způsobených samotným žadatelem, nikoli v důsledku prodlení na straně úřadu. V případech, kdy složení slibu, popř. předání listiny, není realizováno pro nedostatek součinnosti žadatele, krajský úřad tuto skutečnost Ministerstvu vnitra sdělí písemně, popř. prostřednictvím e-mailu.

12. *K § 53 zákona o státním občanství*

a) Stanovisko MV: Veškerá oznamovací povinnost vůči MV by měla být plněna bezodkladně.

b) Odůvodnění: Veškerá oznamovací povinnost vůči MV, jenž je správcem informačního systému Ústřední evidence fyzických osob, které nabyly nebo pozbyly státní občanství České republiky (dále jen „ústřední evidence), by měla být plněna bezodkladně, zejména pokud jde o oznámení, že již byl složen státoobčanský slib a došlo tak k nabytí státního občanství. Ministerstvo vnitra bude na průtahy na straně úřadu v řádu měsíců reagovat dopisem ředitele odboru všeobecné správy k rukám ředitele krajského úřadu, resp. tajemníka úřadu městské části.

Krajský úřad, jenž složení státoobčanského slibu, resp. předání listiny o udělení státního občanství zajistí, má povinnost oznámit nabytí státního občanství České republiky, a to bez zbytečného odkladu v souladu s ustanovením § 55 odst. 3 zákona o státním občanství České republiky.

Podotýkáme, že včasné oznámení nabytí státního občanství je nezbytné pro řádné vedení Ústřední evidence fyzických osob, které nabyly nebo pozbyly státní občanství České republiky. S ohledem na prodlení, k nimž docházelo v průběhu ledna a dokonce i února roku 2017 a v důsledku nichž nebylo možné poskytovat relevantní souhrnné údaje k nabytí státního občanství za kalendářní rok 2016, apelujeme na krajské úřady (jakož i na úřady městských částí Praha 1 až 22), aby se tatáž situace neopakovala.

13. Technická poznámka

a) Stanovisko MV: Podání krajských úřadů adresované MV do datové schránky je nezbytné označit jménem, příjmením a datem narození osoby, o jejíž státní občanství se jedná.

b) Odůvodnění: Dotazy a žádosti krajských úřadů adresované MV do datové schránky za účelem zjišťování státního občanství je nezbytné v rubrice „věc" označit jménem, příjmením a datem narození osoby, o jejíž státní občanství se jedná.

Nestačí dotaz či žádost označit pouze obecně podle druhu podání (dotaz, žádost o zjišťování státního občanství nebo o lustraci v ústřední evidenci), ale je nezbytné jej označit dostatečně konkrétně, tak, aby mohl být bez zdlouhavého zkoumání příloh podání zaveden do ústřední evidence a bylo možné rychle ověřit, zda nejsou v ústřední evidenci předchozí záznamy k téže osobě, o jejíž státní

občanství se jedná. Zápisy a lustraci v ústřední evidenci provádějí osoby, které pak podání věcně nezpracovávají.